

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Παιδαγωγικό τμήμα Προσχολικής εκπαίδευσης

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Τύποι κούκλας- ήρωα
αντιδράσεις των παιδιών
προσχολικής ηλικίας**

Φοιτήτρια: Μαυρουδή Ιωάννα Φωτεινή
Εξάμηνο: 8^ο
A.M. 0201013

Επιβλέποντες καθηγητές:
κ. Μαγουλιώτη Απόστολο, Λέκτορα ΠΤΠΕ
κ. Λεονταρή Αγγελική, Αναπληρώτρια
καθηγήτρια ΠΤΠΕ

Βόλος 2005

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 4442/1
Ημερ. Εισ.: 01-07-2005
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΠΠΕ
2005
ΜΑΥ

Περιεχόμενα:

© Πρόλογος	Σελ. 4
A' ΜΕΡΟΣ: Θεωρητική προσέγγιση	Σελ. 5
© <u>1^ο Κεφάλαιο: Η κούκλα και το παιδί</u>	Σελ. 5
1.1 Γενικά	Σελ. 5
1.2 Είδη κούκλας	Σελ. 7
1.3 Τύποι κούκλας Θεάτρου	Σελ. 11
1.4 Η κούκλα στα χέρια του παιδιού	Σελ. 16
1.5 Το κουκλοθέατρο ως δημιουργικό παιχνίδι	Σελ. 20
1.6 Το κουκλοθέατρο στην εκπαίδευση	Σελ. 22
1.7 Το κουκλοθέατρο ως μέσο ψυχαγωγίας και αγωγής.	Σελ. 23
© <u>2^ο κεφάλαιο: Ήρωες παραμυθιών και παιδί</u>	Σελ. 26
2.1 Γενικά	Σελ. 26
2.2 Αποσυμβολισμός των παραμυθιών	Σελ. 27
2.3 Το σύνδρομο του Πήτερ Παν	Σελ. 33
2.4 Λίγα λόγια για το παραμύθι του Πήτερ Παν	Σελ. 35
B' ΜΕΡΟΣ: Έρευνα	Σελ. 36
3.1 Γενικά	Σελ. 36
3.2 Τύποι κούκλας που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα	Σελ. 38

Πρώτη έρευνα:	Σελ. 43
3.4 Στόχος της έρευνας	Σελ. 43
3.5 Δείγμα της έρευνας	Σελ. 43
3.6 Η διαδικασία της έρευνας	Σελ. 44
3.7 Αποτελέσματα	Σελ. 44
Δεύτερη έρευνα:	Σελ. 50
3.8 Στόχος της έρευνας	Σελ. 50
3.9 Δείγμα της έρευνας	Σελ. 50
3.10 Η διαδικασία της έρευνας	Σελ. 51
3.11 Αποτελέσματα	Σελ. 51
3.12 Γενικά συμπεράσματα	Σελ. 56
☉ Βιβλιογραφία	Σελ. 58
☉ Παράρτημα	Σελ. 60

Πρόλογος:

Είναι γνωστό πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η κούκλα στη ζωή του παιδιού. Με κεντρικό άξονα την ιδέα αυτή αλλά και την ιδιαίτερη αγάπη που έχω στην κατασκευή κούκλων θεάτρου αποφάσισα να ασχοληθώ με το θέμα «Τύποι κούκλας- ηρώων: αντιδράσεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Ασχολήθηκα τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, κατασκευάζοντας δηλαδή διαφορετικούς τύπους κούκλας θεάτρου, αλλά και βλέποντας πως τα παιδιά αντιδρούν σε καθεμιά ξεχωριστά.

Στο πρώτο μέρος και πρώτο κεφάλαιο της εργασίας μου, παρουσιάζω αρχικά μια ιστορική αναδρομή του κουκλοθέατρου, έπειτα ακολουθεί μια εκτεταμένη αναφορά στα διάφορα είδη κούκλας. Ακόμη αναφέρω την σχέση που αναπτύσσει το παιδί με την κούκλα αλλά και το πόσο δημιουργικά μπορεί να παίζει με αυτήν. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο τελειώνει με το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το κουκλοθέατρο στην εκπαίδευση αλλά και πως μπορεί να αποτελέσει μέσο ψυχαγωγίας και αγωγής. Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει την σημασία των παραμυθιών στην ζωή των παιδιών και μια σύντομη ερμηνεία των παραμυθιών που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα.

Το δεύτερο μέρος της συγκεκριμένης εργασίας αποτελείται από τις δύο έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς . Πριν την λεπτομερή περιγραφή των ερευνών των στόχων και των αποτελεσμάτων τους, υπάρχουν λίγα λόγια για το παραμύθι του Πήτερ Παν, καθώς αυτός φάνηκε να είναι ο αγαπημένος ήρωας των παιδιών . Ακόμη υπάρχει μια σύντομη καταγραφή ορισμένων βασικών στοιχείων του θεάτρου σκιών και του Καραγκιόζη, μιας και αυτή φάνηκε να είναι η πιο αγαπητή και προσιτή κούκλα στα παιδιά. Τελειώνοντας παραθέτω στο παράρτημα όλες τις απαντήσεις των παιδιών στις δύο έρευνες καθώς και κάποιο ενδεικτικό φωτογραφικό υλικό.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την συνεργασία τους και για την ουσιαστική και πολύτιμη βοήθεια τους, όλες τις νηπιαγωγούς και τα παιδιά που πήραν μέρος στην έρευνα . Καθώς και τους επιβλέποντες καθηγητές κ. Μαγουλιώτη Απόστολο, επίκουρο καθηγητή του Π.Τ.Π.Ε. και την κ. Λεονταρή Αγγελική, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Π.Τ.Π.Ε. για τις πολύτιμες συμβουλές τους και τις γνώσεις που μου μετέδωσαν.

Α' ΜΕΡΟΣ : Θεωρητική Προσέγγιση

1^ο Κεφάλαιο

1.1 Γενικά

Το κουκλοθέατρο είναι ένα από τα αρχαιότερα είδη θεάτρου, όπου οι ηθοποιοί δεν είναι άνθρωποι αλλά ομοιώματα ανθρώπων, κούκλες. Οι κούκλες αυτές, κινούνται (ζωντανεύουν) από ηθοποιούς (κουκλοπαίχτες), οι οποίοι κρύβονται πίσω από τις κούκλες και συνήθως πίσω από κάποιο παραβάν. Η κούκλα του κουκλοθέατρου ή η φιγούρα του θεάτρου σκιών είναι ένα αντικείμενο που ζωντανεύει και υποδύεται το ρόλο ενός πρόσωπου στο έργο. Η διαφορά του κουκλοθέατρου από το θέατρο συνίσταται στο γεγονός ότι το αντικείμενο (κούκλα ή φιγούρα) που μιλάει και παίζει, χρησιμοποιεί προσωρινά εκφραστικές πηγές, που δεν πηγάζουν απ' αυτό το ίδιο.¹

Το παιχνίδι των παιδιών με τις κούκλες, όταν έχει θεατές, μπορεί να θεωρηθεί μια μία απλοϊκή παράσταση κουκλοθέατρου. Κατά την Τσέριλ Χένσον κόρη του εμπνευστή του Μάπετ-σόου Τζίμ Χένσον, κουκλοθέατρο είναι: «Ένα οποιοδήποτε άψυχο αντικείμενο που μπορεί να γίνει κούκλα αρκεί να του προσδώσεις την ψευδαίσθηση της ζωής».²

Γενικά κουκλοθέατρο ή θέατρο σκιών ονομάζεται κάθε θέαμα, όπου ο ρόλος των προσώπων του δράματος αποδίδεται από ένα αντικείμενο που ζωντανεύει με μια συγκεκριμένη τεχνική, αποκλείοντας κάθε άλλη χρησιμοποίηση του αντικειμένου που είναι επόμενο να έχει πολλούς συμβολισμούς και συμβολικές αξίες.³ Με το κουκλοθέατρο ή το θέατρο σκιών παρέχεται η δυνατότητα η κούκλα ή η φιγούρα να υποδυθεί το ρόλο προσώπων του δράματος (Dramatis personae) και να κρατήσει μια κυρίαρχη θέση στην εσωτερική εξέλιξη της δραματουργίας, που μπορεί να

¹ Κοντογιάννη Αλκηστις, Κουκλο-θέατρο σκιών, Αθήνα 1992.

² Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ 9.

³ Δαράκη Πέπη, Κουκλοθέατρο, Gutenberg, Αθήνα 1992.

αυτοσχεδιαστεί, να διέπεται από λόγο μα και να είναι άφωνη.⁴ Η μορφή του κουκλοθέατρου παρέχει τη δυνατότητα να παρουσιάζονται και να ζωντανεύουν πρόσωπα και καταστάσεις που δεν υπάρχουν στα άλλα είδη θεάματος. Τα πρόσωπα εδώ κατασκευάζονται στα μέτρα που επιθυμεί κανείς και μάλιστα με μορφές απίθανες και πολύ εκφραστικές.

«Η κούκλα θεάτρου είναι ο χώρος του «ανάμεσα» στη ζωή και στο θάνατο, στο ζωντανό και στο άψυχο, στο ιερό και στο ανίερο, συνδέει την πραγματικότητα με τη φανταστική ζωή. Το ζωντάνεμα της κούκλας θεάτρου, η μετατροπή της από άψυχο αντικείμενο σε ζωντανό, στα μάτια του θεατή (μικρού και μεγάλου) φαίνεται σαν θαύμα, και αυτό είναι που κάνει το κουκλοθέατρο να ξεχωρίζει ανάμεσα στα άλλα είδη θεάματος. Γι'αυτό λατρεύτηκε και αγαπήθηκε από μικρούς και μεγάλους. Το κουκλοθέατρο είναι το πρώτο θέατρο του παιδιού, γιατί είναι μία τέχνη κατανοητή και πολύ κοντά στην παιδική ψυχολογία. Είναι το θέατρο, όπου τα παιχνίδια ζωντανεύουν. Ούτως ή άλλως το παιχνίδι είναι για το παιδί ένα «έμψυχον» .»⁵

Το πότε ακριβώς πρωτοεμφανίστηκε το κουκλοθέατρο είναι ανεξακρίβωτο, το ίδιο ισχύει και για τον τόπο προέλευσης του. Το σίγουρο είναι ότι το κουκλοθέατρο ήταν γνωστό σε πολλούς λαούς στην αρχαιότητα, μερικοί από τους οποίους του έδωσαν μεγαλύτερη προσοχή. Στην Ελλάδα ήρθε από την Αίγυπτο. Οι αρχαίες Ελληνικές κούκλες κουνούσαν τα χέρια τους και παρίσταναν πως μιλάνε όπως κάνουν και σήμερα.

Υποστηρίζεται πως το κουκλοθέατρο έχει τις ρίζες του στην αρχαιότητα και ότι είναι η αρχαιότερη μορφή θεάτρου. Οι κούκλες, λατρευτικά αντικείμενα των μεγάλων, πέρασαν στο χώρο του θεάτρου πάλι για μεγάλους, για να καταλήξουν στο κουκλοθέατρο – ως θέαμα των παιδιών.

«Η εμφάνιση της κούκλας στη ζωή του ανθρώπου έχει μακρά ιστορία. Κατ' αρχήν, σε ο,τι αφορά την προέλευση του λήμματος «κούκλα» έχουν γραφτεί πολλά ενώ ως επικρατέστερη θεωρείται η άποψη ότι προέρχεται από το λατινικό «cuculla» που σημαίνει μικρό ομοίωμα ανθρώπου. Η κούκλα γενικά κατασκευάζεται από: υφάσματα, νήματα, ξύλο, καρπούς (π.χ. ρόκα καλαμποκιού)

⁴ **Κοντογιάννη Αλκηστις**, Κουκλο-θέατρο σκιών, Αθήνα 1992

⁵ **Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης**, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.9.

χόρτα, ζελατίνες, χαρτιά, δέρμα, ζυμάρι, πηλό, μέταλλο, πέτρα, χάντρες, φτερά, κουμπιά, κόκαλα, κ. λ. π. Από έρευνες που έχουν γίνει αποδείχθηκε πως η μορφή της κούκλας δεν πλάστηκε με αποκλειστικό σκοπό να εμφανίζεται στο χώρο του θεάτρου αλλά και για να εξυπηρετεί και άλλες επιθυμίες του ανθρώπου. Έτσι δημιουργήθηκαν κάποιες κατηγορίες κούκλων. Ενδεικτικά μπορούμε να χωρίσουμε την κούκλα σε τέσσερις κατηγορίες

1. Στην κούκλα κουλτούρας
2. Στην κούκλα Σουβενίρ
3. Στην κούκλα Παιχνίδι και
4. Στην κούκλα θεάτρου.

1.2 Είδη κούκλας

Παρακάτω ακολουθεί μια συνοπτική περιγραφή του κάθε είδους:

1.Κούκλες Κουλτούρας

«Πρόκειται για ομοιώματα θεοτήτων γονιμότητας, αφιερώματα, υποκατάστατα θανάτου, υγείας, μαγείας, φυλαχτά, χορευτικές φιγούρες, κούκλες που χαρίζονται ως ένδειξη φιλίας, κ.λ.π.. Αποκαλούνται ειδώλια, είδωλα, ομοιώματα, ξόανα, πλαγγόνες, νευρόσπαστα, ανδρείκελα κ.λ.π..»⁶

Οι κούκλες αυτές κατασκευάζονται από πολλά και διαφορετικά υλικά, ανάλογα με την χρήση και τον σκοπό που ήθελαν να εξυπηρετήσουν, έτσι εάν κατασκευάζονται για να καταστραφούν, ως ένδειξη λατρείας και θυσίας προς τα θεία, τότε τα υλικά που χρησιμοποιούσαν οι κατασκευαστές θα έπρεπε να εξυπηρετούν αυτόν τον σκοπό. Αν πάλι οι κούκλες έπρεπε να δηλώσουν την αιωνιότητα, την αφθαρσία και την υγεία, τότε κατασκευάζονταν από αναλλοίωτα υλικά, όπως π.χ. από μέταλλα.

Στην αρχαιότητα πολλοί λαοί προσέφεραν ανθρωποθυσίες σε κάποιες θεότητες, Αργότερα όμως αυτό το φαινόμενο θεωρήθηκε απάνθρωπο και αντικαταστάθηκε από κούκλες. Σε πολλές περιοχές του κόσμου υπήρχαν έθιμα κατά τα οποία

⁶ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ11.

χρησιμοποιούσαν τις κούκλες σε σκηνές αναπαράστασης με διάφορα θέματα. Υπάρχουν ακόμη λαοί που προσφέρουν κούκλες στους επισκέπτες τους ως ένδειξη φιλίας και αγάπης.

Ένα πιο σύγχρονο παράδειγμα είναι τα αφιερώματα των πιστών του χριστιανισμού, δηλ. υπάρχουν πιστοί που αφιερώνουν ένα ομοιώματα του ανθρώπινου σώματος ή κάποιου μέλους που νοσεί ή φυλαχτά σε κάποιους αγίους των εικόνων της εκκλησίας.⁷

2.Κούκλες Σουβενίρ

Το είδος της κούκλας αυτής έχει δημιουργηθεί από τις τουριστικές βιοτεχνίες κάθε χώρας. Στις κούκλες σουβενίρ οι λαοί παρουσιάζουν πολλά στοιχεία του πολιτισμού τους και της κουλτούρας τους . Κατασκευάζονται κούκλες σύμφωνα με τα τοπικά προϊόντα που παράγουν. Έτσι έχουμε κούκλες από πολλά και διαφορετικά υλικά. Αυτό το είδος κούκλας δεν έχει κάποια καλλιτεχνική αξία καθώς κατασκευάζεται μαζικά από την εκάστοτε χώρα και διανέμονται από κάποια ειδικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται κοντά σε τουριστικούς χώρους (μουσεία, γραφικές περιοχές πόλεων, ταξιδιωτικοί σταθμοί), ειδικά περίπτερα. Συνήθως είναι χαμηλή η τιμή τους λόγω της μεγάλης κατανάλωσης και της ολιγοδάπανης κατασκευής. Η σουβενίρ μπορεί να είναι:

- ☒ συλλεκτική του είδους αυτού,
- ☒ αναμνηστική ως ένδειξη κάποιων γεγονότων, επισκέψεων,
- ☒ διακοσμητική ως μέσο στολισμού κάποιων χώρων,
- ☒ συμβολικό ενός γεγονότος καλλιτεχνικού, αθλητικού, ιστορικού κ.λ.π. ή μέρος μιας συλλογής τέτοιου είδους τοπικών κούκλων.

3.Κούκλες Παιχνίδια

Στην αρχαιότητα οι κούκλες αυτές ονομάζονταν πλαγγόνες, νύμφαι, κόραι κ.λ.π.. και οι κατασκευαστές λέγονταν κοροπλάστες. Στα αρχαία ελληνικά και λατινικά οι λέξεις που δηλώνουν την κούκλα έχουν διπλή σημασία (γράφει ο Michel Manson). Μπορεί να δηλώνουν το παιχνίδι αλλά και το κοριτσάκι. Έχει καθιερωθεί, κούκλα να εννοούμε μόνο το παιχνίδι που έχει σχέση με το κοριτσάκι και τη

⁷ **Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης**, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001.

θηλυκότητα, αυτό είναι λάθος. Γιατί από την αρχαιότητα έως και σήμερα κατασκευάζονται κούκλες στρατιώτες που είναι προορισμένες για τα αγόρια .

Για τα μικρά παιδιά οι κούκλες -παιχνίδια είναι προετοιμασία για τη ζωή και παίζοντας λαμβάνουν τα εφόδια που θα τα οδηγήσουν στην ωριμότητα.. Το παιδί από πολύ μικρή ηλικία πλάθει το δικό του κόσμο και, για να γίνει αυτό χρησιμοποιεί την πλούσια φαντασία του και τα παιχνίδια. Ένα απ' αυτά είναι και οι κούκλες. Ο μεγάλος κόσμος γύρω του είναι κάτι που θέλει να αγγίξει, να ανιχνεύσει και να συνεργαστεί μαζί του. Για να υπάρξει καλύτερη επαφή, το παιδί πλάθει τον κόσμο αυτόν στα μέτρα του να παίζει μαζί του. Έχει παρατηρηθεί πως τα μικρά παιδιά συντροφεύονται από μία κούκλα ή ένα αντικείμενο (προσωποποιημένο) και μέσα απ' αυτό εκφράζουν κάθε τους ανακάλυψη ή πάνω σ' αυτή καθρεπτίζουν τα διάφορα συναισθήματα.⁸

4. Κούκλες Θεάτρου

Η κούκλα του κουκλοθέατρου αναδύεται από την ακινησία της. Μαζί με αυτήν, ένας ρόλος, μια κατάσταση ζωής αναδύεται από την ανυπαρξία του. Είναι η γένεση που γίνεται κάθε φορά μπροστά στα μάτια μας και η μετάβαση Από μια κατάσταση σε μια άλλη.

Η κούκλα με την παράξενη διάσταση της αλλά και την ανυπολόγιστη δυναμικότητα της υπεισέρχεται μέσα στην πραγματικότητα και δημιουργεί μια άλλη πραγματικότητα, φαινομενική, παιγμένη, σκηνοθετημένη, μα που μπορεί να είναι τόσο αληθινή και πραγματική όσο είναι και η ίδια η πραγματικότητα.

Είναι η αναπαράσταση του θεάτρου της ζωής σε συμπύκνωση, σε σμίκρυνση, ιδωμένη μέσα από ένα συγκεντρωτικό φακό. Είναι η αναπαπαράσταση του θεάτρου της ζωής παιγμένη πίσω από ένα ανοιχτό παράθυρο, ξέρει να πλαισιώνει καλά και να υπογραμμίζει το χώρο δράσης.

Η μικρή ή μεγάλη αυτή κούκλα εισέρχεται ήπια στο χωροχρόνο μας. Μας εμπλέκει συναισθηματικά και μας κάνει να πάσχουμε και να συμπάσχουμε. Μέσα μας επιθυμούμε την ύπαρξη της στο χώρο μας. Θέλουμε να υπάρχει, να μας κοιτά, να μας μιλά. Κι να της απαντάμε κι ας ξέρουμε πως δεν είναι παρά μια κούκλα. Ο

⁸ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.14-15.

διάλογος όμως αυτός είναι συνομιλία με ποιον; Με την κούκλα; Με άνθρωπο που βρίσκεται πίσω της; Ή μήπως είναι ένας διάλογος με τον μας τον εαυτό; Τον εαυτό μας που είναι απωθημένος, βαθιά εγκλωβισμέ στον εσώτερο χώρο μας;

Σ' αυτή τη μικρή κουκλίτσα άλλοτε προβάλλουμε τις επιθυμίες μας, άλλοτε εκτονώνουμε του φόβους μας και το άγχος μας, άλλοτε ταυτιζόμαστε ή γινόμαστε ένα μ' αυτήν.⁹

Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί τύποι θεατρικών κούκλων. Το κάθε ένα από αυτά έχει την δική του ονομασία και κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που το διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες κατηγορίες και εξυπηρετεί κάθε φορά τις εκάστοτε θεατρικές ανάγκες. Έτσι δόθηκε μεγάλη ευκαιρία χρήσης υλικών για κατασκευή κούκλων από: ξύλο, πηλό, ύφασμα, χαρτιά, χαρτοπολτό (πεπιεσμένο χαρτί) και σήμερα από διάφορα συνθετικά βιομηχανικά υλικά (λάστιχο, πλαστικό, φελιζόλ, σφουγγάρι) και άλλα φυσικά υλικά.¹⁰ Το μέγεθος, η μορφή και ο τρόπος εμφύχωσης ή ο χειρισμός των κούκλων ήταν τα κίνητρα στους δημιουργούς τους για ανεύρεση νέων τύπων θεατρικών κούκλων. Αρχικά δημιουργήθηκαν πέντε τύποι κούκλας (α) Κούκλες με κλωστές -νευρόσπαστα, πλαγγόνες, μαριονέτες, β)κούκλες με γάντι, γ)κούκλες με ραβδιά, δ)επίπεδες κούκλες και ε) Κούκλες σκιών -τύπον караγκιόζη-) και μέσα από τον καθένα αναπλάστηκαν νέοι τύποι ή συνδυασμοί αυτών.

⁹ **Κοντογιάννη Αλκηστις**, Κουκλο-θέατρο σκιών, Αθήνα 1992.

¹⁰ <http://www.marionette.gr/grmain.htm>

1.3 Τύποι κούκλας θεάτρου

Παρακάτω ακολουθεί μια παρουσίαση των διαφορετικών τύπων κούκλων θεάτρου:

α. Κούκλες του σώματος μας ή κούκλες τις οποίες φοράμε:

Τα δάχτυλα, οι παλάμες, οι γροθιές γενικά τα χέρια, οι πατούσες ζωγραφίζονται ή ντύνονται ανάλογα κι έτσι δημιουργούν ιδιόμορφες κούκλες έτοιμες να ζωντανέψουν.

Κούκλες των δαχτύλων, των χεριών και των ποδιών:

Τα δάχτυλα, η γροθιά, η παλάμη, η πατούσα μεταμορφώνονται σε κούκλες αν τις μακιγιάρουμε (ζωγραφίζουμε) ελαφρώς ή να τις ντύσουμε με κάποια υφάσματα ή άλλα υλικά όπως τα γάντια οι κάλτσες.

Δαχτυλόκουκλες

Είναι μικρές κούκλες που φοριούνται στα δάχτυλα και μπορούν να ζωντανέψουν από τον κουκλοπαίχτη. Μπορεί να κατασκευαστούν από διάφορα υλικά όπως υφάσματα, χαρτί, ζελατίνη, κτλ. Είναι ιδιαίτερες αγαπητές στα παιδιά εξαιτίας του μικρού τους μεγέθους.

Γαντόκουκλες

Ονομάζονται οι κούκλες που φοριούνται σε όλο το χέρι, σαν γάντι. Είναι συνήθως κατασκευασμένες από ύφασμα και είναι η πιο οικεία μορφή κούκλας θεάτρου στα παιδιά. Ο εμπυχωτής - παίχτης ζωντανεύει την κούκλα εισάγοντας το χέρι του στο κούφιο υφασμάτινο (ως επί το πλείστον), χάρτινο ή πλαστικό σώμα της κούκλας. Μ' αυτό τον τρόπο μπορούν να κινούνται: το κεφάλι (γενικά) τα χέρια ή ακόμη και τα πόδια της κούκλας. Είναι καταδικασμένη να έχει μισό σώμα (χωρίς πόδια). Δεν έχει κανένα μέσο για να φαίνεται αληθινή. Το κεφάλι της κούκλας μπορεί να κατασκευάζεται και από διαφορετικό υλικό από εκείνο του σώματος της. Ο τύπος αυτής της κούκλας προορισμένος αρχικά να διασκεδάζει και να ενημερώνει τον ενήλικα, κατέληξε σ' ένα θέαμα αποκλειστικά παιδικό.

Όπερας

«Λέγονται οι κούκλες που ανοιγοκλείνουν το στόμα και το όνομα αυτό το πήραν από την αρχική τους χρήση στο θέατρο Όπερας.»¹¹

Μάπετ

Είναι ένας συνδυασμός της γαντόκουκλας και της κούκλας όπερας (στην κίνηση του σώματος και στόματος) και Ιάβας (ως προς τη χρήση των μαστουινιών) στα χέρια της κούκλας. Το κυριότερο χαρακτηριστικό της είναι ότι μπορεί να κουνάει ο κουκλοπαίκτης το στόμα της κούκλας συνήθως με όλα τα δάχτυλα του και να την κάνει να μιλάει. Μπορεί να κατασκευαστεί από διάφορα υλικά καθώς και να έχει διάφορα μεγέθη.

Μπουράνκου

«Είναι κούφιας κούκλες όχι μόνο ως προς το σώμα αλλά και ως προς το κεφάλι. Έτσι το χέρι του παίχτη μπορεί να διεισδύσει μέσα στο κούφιο κεφάλι της κούκλας και να κινεί (άμεσα ή έμμεσα με σύρματα ή με κλωστές) το στόμα, τα μάτια κ.ά.. Αυτός ο τύπος της κούκλας πρώτο εμφανίστηκε στην Ιαπωνία, και τον μιμήθηκαν πολλοί δημιουργώντας κάποιες παραλλαγές .»¹²

Ποδιάς:

Είναι κούκλα τρισδιάστατη, μεγάλη ή μεγαλύτερη από το ύψος του χειριστή κουκλοπαίχτη. Η κούκλα φοριέται σαν ποδιά στο σώμα του παίχτη στηριζόμενη στα αντίστοιχα μέρη και μπορεί να στηρίζεται στο λαιμό, να εφαρμόζει στα χέρια, στα πόδια και γενικά στο σώμα του εμψυχωτή. Ο παίχτης της κούκλας αυτής μπορεί να είναι ντυμένος με μαύρα ρούχα ή στα χρώματα της κούκλας, για να μην είναι ευδιάκριτος. Στην περίπτωση των μαύρων ρούχων μπορεί να έχουμε και σκηνικό σε μαύρο απορροφητικό υλικό (που δε γυαλίζει).

¹¹ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.148.

¹² Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.150.

Humanettes:

« Ο παίχτης φοράει από τους ώμους του μία κατασκευή - φόρμα (μπούστο και πόδια) ως ποδιά και χρησιμοποιεί τα χέρια του και το κεφάλι του μακιγιαρισμένο ή φοράει μάσκα και καπέλο. Δύο κλωστές ενώνουν τα γόνατα της κούκλας με τους ώμους του παίχτη για να κινούνται τα πόδια της κούκλας υποβοηθούμενα από τα χέρια του. Τα πόδια του παίχτη κρύβονται και τα πόδια της κούκλας στέκονται ή κάθονται πάνω λ.χ. σ' ένα τραπέζι. Το θέαμα γίνεται παράξενο γιατί ο θεατής αντικρίζει κούκλα - άνθρωπο με μικρά πόδια και το υπόλοιπο επάνω μέρος δυσανάλογο (μεγαλύτερο του).»

Μαρότας:

Είναι ένα είδος Γαντόκουκλα με τη μόνη διαφορά ότι το κεφάλι της κούκλας στηρίζεται και παίζεται από τον ξύλινο ή πλαστικό μίσχο μπαστούνι. Σήμερα ο τύπος αυτός της κούκλας είναι ο πιο κατάλληλος τύπος για το νηπιαγωγείο.

β. Κούκλες με μπαστούνια:

Είναι τρισδιάστατες κούκλες οι οποίες έχουν:

α) συμπαγές ξύλινο σκαλιστό - χρωματισμένο κεφάλι και ένα σχοινί-μπαστούνι (ξύλινο) προέκταση του κεφαλιού (ως στήριγμα και λαβή παιξίματος),

β) τα χέρια είναι ξύλινα με αρθρώσεις και οι παλάμες τους συνδέονται με μεταλλικές λαβές (οι οποίες είναι το «μέσο κίνησης» των χεριών του κουκλοπαίχτη,

γ) το υπόλοιπο σώμα –απτήν μέση και πάνω- είναι κούφιο από ύφασμα για να περνάει ο μίσχος του κεφαλιού.

Τη χρήση των λαβών (των χεριών) ή του μπαστουιού (της κεφαλής) τύπου Ιάβας τη μιμήθηκαν και κουκλοπαίχτες πολλών άλλων χωρών. Τις χρησιμοποίησαν δε και σε άλλους τύπους κούκλων ή τοποθετώντας αυτές σε άλλα σημεία των χεριών ή του σώματος γενικά των κούκλων.¹³

¹³ **Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης**, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.154-155.

γ. Κούκλες επίπεδες

Οι κούκλες αυτές δεν έχουν όγκο και μπορεί να έχουν διάφορα μεγέθη, στηρίζονται σε μαστούνια ή φοριούνται στα δάχτυλα ή στα χέρια ή στο σώμα (γενικά) του παίχτη.. Είναι πολύ εύκολες στην κατασκευή τους και τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι πολλά, κυρίως όμως χαρτόνι και ύφασμα.

δ. Κούκλες σκιάς ή Θέατρο σκιών

Είναι οι κούκλες που κινούνται από τους εμψυχωτές πίσω από ένα πανί, τον μπερντέ. Είναι επίπεδες κούκλες ασπρόμαυρες ή έγχρωμες, διάτρητες ή συμπαγείς και κατασκευάζονται από: χαρτί, δέρμα, πλαστικό, ζελατίνες, ύφασμα, λεπτό ξύλο. Οι κούκλες κινούνται από τους εμψυχωτές από πίσω με μεταλλικές βέργες.¹⁴

Για τα ελληνικά δεδομένα η πιο χαρακτηριστική μορφή κούκλας είναι ο Καραγκιόζης.

Εκτός από τις σκιές των επίπεδων κούκλων, σκιές μπορούμε να δημιουργούμε και με άλλα μέσα:

- Όλα τα αντικείμενα επίπεδα και μη, όταν φωτίζονται, ρίχνουν μία σκιά.
- Το σώμα μας ή κάποια μέρη του, όπως τα χέρια και λοιπά, όταν φωτίζονται, δημιουργούν σκιές.
- Όταν έχουμε σε κάποια διάταξη πολλές εστίες φωτός πίσω από το φωτιζόμενο αντικείμενο, τότε δημιουργούνται πολλές σκιές του αντικειμένου.¹⁵

Το θέατρο σκιών με τις επίπεδες φιγούρες του, που προβάλλουν τις σκιές τους πάνω στο μπερντέ, μαγεύει μικρούς και μεγάλους και τους οδηγεί σε ένα ταξίδι από την πραγματικότητα στο όνειρο. Σαν ένα είδος κινηματογράφου και το θέατρο σκιών με την βοήθεια της αέρινης κίνησης των μορφών του, δίνει ζωντάνια σε περιέργους χαρακτήρες.

Το θέατρο σκιών είναι ένα είδος λαϊκού θεάτρου, το οποίο εμφανίζεται σε χώρες της Ασίας, της Μέσης Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής, των Βαλκανίων και της Ευρώπης. Στο ταξίδι αυτό από την ανατολή στην δύση αλλάζει προσωπεία και

¹⁴ Delpeux H., Κούκλες και μαριονέτες, Gutenberg, Αθήνα 1987.

¹⁵ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.157-158

διατηρεί κάθε φορά τα λαϊκά στοιχεία και χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής. Το θέατρο σκιών αντανakλά την εκάστοτε κοινωνία καθώς και τα ιδιαίτερα κοινωνικο-πολιτικο-οικονομικά της χαρακτηριστικά.

Στην Ελλάδα το θέατρο σκιών γίνεται γνωστό τον 19^ο αιώνα και γίνεται ένα δημοφιλές είδος ψυχαγωγίας για μικρούς και μεγάλους. Αν και πολύ υποστηρίζουν ότι προήλθε από την Τουρκία πολύ γρήγορα κατάφερε να διαμορφώσει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Το θέατρο σκιών στην χώρα μας έχει ταυτιστεί στις καρδιές όλων με τον Καραγκιόζη. Ο Καραγκιόζης αρχικά παρουσιαζόταν βρομολόχος, αισχρός με τολμηρά αστεία και με χυδαία γλώσσα, σιγά σιγά όμως εξελληνίστηκε και άρχισε να απευθύνεται και σε παιδιά.

Στην Ευρώπη το θέατρο σκιών

Κατά τον Joseph von Sternberg «ο κινηματογράφος είναι ένα εξαιρετικά αναπτυγμένο θέατρο σκιών». Σύμφωνα με αυτήν την σκέψη το θέατρο σκιών είναι κατά κάποιο τρόπο μια αρχαϊκή μορφή του κινηματογράφου.¹⁶ Πράγματι μπορούμε να εντοπίσουμε πολλά κοινά στοιχεία ανάμεσα τους. Όπως το γεγονός ότι και στα δύο είδη έχουμε να κάνουμε με κάποια προβολή εικόνων σε μια φωτισμένη οθόνη. Όλο αυτό οδηγεί τους θεατές σε ένα μαγικό κόσμο, γι' αυτό άλλωστε και η τέχνη του θεάτρου σκιών δεν έπαψε ακόμη και σε δύσκολες περιόδους, όπως όταν πρωτοεμφανίστηκε ο κινηματογράφος να ευδοκιμεί.

ε. Κούκλες νευρόσπαστες (μαριονέτας):

Η λέξη νευρόσπαστο κατά τον Ι. Σταματάκο προέρχεται από το «νεύρον + σπάω» και σημαίνει «Ο δια νεύρων σπώμενος, ο δια χορδών κινούμενος : αγάλματα νευρόσπαστα = πλαγγόνες κινούμενα δια χορδών». Είναι ο πρώτος και ο αρχαιότερος όρος χαρακτηρισμού της θεατρικής.¹⁷

Είναι η κούκλα που για να κινηθεί θα πρέπει ο κουκλοπαίχτης να κινήσει κάποιες κλωστές που συνδέονται με τα χέρια τα πόδια και το κεφάλι της κούκλας. Ως κούκλα είναι δύσκολο όμως να τη χειριστεί κανείς στο χώρο του νηπιαγωγείου, ιδιαίτερα όταν οι κλωστές είναι πολλές και όταν βρίσκονται όλες πολύ κοντά. Στο χώρο του νηπιαγωγείου μπορούν να χρησιμοποιηθούν κούκλες μόνο με δύο ή τρεις

¹⁶ Αναγνωστόπουλος Β.Δ., Θέατρο σκιών και εκπαίδευση, Καστανιώτης, Αθήνα 2003.

¹⁷ Δαράκη Πέπη, Κουκλοθέατρο, Gutenberg, Αθήνα 1992

το πολύ κλωστές, οι οποίες να βρίσκονται σε κάποια απόσταση μεταξύ τους ή τέλος μαριονέτες χωρίς σχοινιά (όπως αυτή που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα).

Οι κούκλες κινούνται από το πάνω μέρος της με κάποιες κλωστές (από μετάξι ή άλλο υλικό), δύο για τα χέρια και δύο για τα πόδια (μερικές φορές και περισσότερες κλωστές), τις οποίες χρησιμοποιούν οι καλλιτέχνες, για να κάνουν τις κούκλες να περπατούν, να χειρονομούν, να πηδούν, να χορεύουν, να παίζουν ένα όργανο και να κινούν το σώμα τους με διάφορους τρόπους, να μιμούνται δηλ. τη συμπεριφορά ζωντανών υπάρξεων. Το ζωντάνεμα γίνεται από «εξωγενή» παράγοντα, δηλ. τον καλλιτέχνη ο οποίος χαρακτηρίζεται έτσι, διότι δεν είναι σε άμεση επαφή με την κούκλα, αλλά μεσολαβούν οι κλωστές. Οι παραστάσεις των νευρόσπαστων χαρακτηρίζονταν από σκηνογραφική πολυτέλεια και πλούσια κίνηση.¹⁸

1.7 Η κούκλα στα χέρια των παιδιών

Το παιδί από τη στιγμή που θα αρχίσει να αντιλαμβάνεται τον εαυτό του και κατ' επέκταση τον κοντινό του περιβάλλον, θα αρχίσει να εκφράζεται και μέσα από το παιχνίδι. Αρχίζει να ασκεί και να εξασκεί την τέχνη που ονομάζεται παιχνίδι. Για μας τους ενήλικες, πολλές φορές, η έννοια παιχνίδι μπορεί να είναι κάτι λιγότερο σημαντικό (σε σχέση πάντα με το αποτέλεσμα που προσφέρει). Για το παιδί όμως, σε καμία περίπτωση, το παιχνίδι δεν παύει να είναι εκτός από διασκέδαση-ψυχαγωγία και ο βασικότερος τρόπος για να γνωρίσει, να εξετάσει, να ανακαλύψει τον εαυτό του και το γύρω κόσμο. Είναι για το παιδί το παιχνίδι, ένας τρόπος ζωής.¹⁹

Το παιδί σ' αυτήν την ηλικία βλέπει το γύρω του κόσμο, τον κόσμο των μεγάλων «τεράστιο», «υπέρογκο». Δεν μπορεί ακόμη να τον απορροφήσει.²⁰ Ο φόβος και η ανασφάλεια είναι συναισθήματα που χαρακτηρίζουν το παιδί. Αυτά το οδηγούν σε δύο πιθανούς δρόμους: ο πρώτος δρόμος, είναι αυτός της εσωστρέφειας. Εκεί το

¹⁸ Flower Cedric & Forthney Alan, Puppets Methods and materials, Davis Publications, Worcester Massachusetts USA 1983.

¹⁹ Αναστασόπουλος Χ., Κουκλοθεατρικά... και όχι μόνο!, Αχαϊκές, Πάτρα 1991.

²⁰ Αναστασόπουλος Χ., Για μια νέα θεώρηση πάνω στο κουκλοθέατρο, Ηράκλειτος, Αθήνα 1992.

παιδί κλείνεται. Κλείνεται, πολλές φορές στον εαυτό του, χωρίς να αφήνει τίποτα να το διαπερνά και επικοινωνεί με το έξω περιβάλλον κυρίως όταν χρειάζεται να κατανοήσει τις ανάγκες του. Ο δεύτερος δρόμος ενυπάρχει στην προσπάθεια του παιδιού, να κατανοήσει με κάποιον τρόπο τον γύρω του κόσμο. Να προσπαθήσει δηλαδή οτιδήποτε ,μεγάλο και δύσκολο γι' αυτό να το μικρύνει, να το φέρει στα δικά του μέτρα κι έτσι να μπορέσει να το συλλάβει. Με άλλα λόγια το παιδί αρχίζει να καταπολεμά και αντιμετωπίζει τους φόβους και τις ανασφάλειες του. Ο δεύτερος δρόμος είναι αυτός, που οι περισσότεροι από μας, αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε, προκειμένου να αρχίσουμε να κατανοούμε την κοινωνία μέσα στην οποία γεννηθήκαμε. Το παιδί για να το πετύχει αυτό χρησιμοποιεί την τέχνη του κουκλοθέατρου.²¹

Το παιχνίδι με την κούκλα είναι κυρίως ατομικό και παίζεται ανάμεσα στο παιδί και την κούκλα του. την κούκλα του. Η συναισθηματική διάσταση εδώ, είναι σημαντική: το παιδί έχει ιδιαίτερη προτίμηση σε μία από τις κούκλες του. Είναι πιο δεμένο μαζί της και παίζει περισσότερο μ' αυτήν. Το παιχνίδι προϋποθέτει διάλογο παιδιού και κούκλας. Το παιδί μιλάει στην κούκλα (τη μαλώνει, τη συμβουλεύει) και την κάνει να μιλάει.

Η κούκλα-μωρό θεωρείται σαν ένα πρόσωπο που χρειάζεται φροντίδα. Το παιδί προτιμάει να προβάλλεται στο ρόλο της μητέρας, όπως την βλέπει κάθε μέρα. Ο ρόλος αυτός δίνει ενότητα στις ποικίλες ενέργειες που γίνονται στην κούκλα. Το παιδί θέλει να λέει πως η κούκλα είναι το μωρό του και ότι της κάνουν ότι κάνουν σ' σ' ένα αληθινό μωρό. Το παιχνίδι περιλαμβάνει όλα τα είδη φροντίδων: να την πλύνει, να την ταΐσει, να την πάει βόλτα, να την κοιμίσει, να την ντύσει αλλά και να κάνει όλες τις συμπληρωματικές ενέργειες που προηγούνται: σιδέρωμα, μαγείρεμα, ψώνια.

Στο κουκλοθέατρο, το παιδί στο πρόσωπο της κάθε κούκλας βλέπει τον εαυτό το και τούς άλλους, όπως είναι και όπως θα ήθελε να είναι. Αυτή η μετενσάρκωση της κούκλας του δίνει τη δυνατότητα να ταυτίζεται απόλυτα μαζί της, να την αγαπά, αλλά και να την μισή, να χαίρεται με τις χαρές της, να λυπάται με τις λύπες της και να αγωνιά με τα παθήματα της. Ακόμη, μέσω αυτής, εξωτερικεύει κάθε επιθυμία, φόβο

²¹ **Αναστασόπουλος Χ.**, Κουκλοθεατρικά... και όχι μόνο!, Αχαϊκές, Πάτρα 1991.

Και σκέψη του, και έτσι γνωρίζει καλύτερα τον εαυτό του, αλλά και τους άλλους και αποκτώντας αυτές τις έμμεσες εμπειρίες ανακουφίζεται και απελευθερώνεται.

Ακόμη η κούκλα όπως μας λέει η Madeleine L. Rambert μας δίνει μια ακόμα άποψη για το τι σημαίνει για το παιδί το κουκλοθέατρο, ή μάλλον η κούκλα του: «Το Νευρόσπαστο υπακούει στην ιδιοτροπία μου, στην έμπνευσή μου, στον ενθουσιασμό μου... όλες οι κινήσεις του είναι συνέπεια των ιδεών που μου έρχονται και των λόγων που του δανείζω... είναι τέλος, «εγώ», δηλαδή ένα ζωντανό πλάσμα και όχι μια κούκλα»²²

Η κούκλα έχει την μαγική ιδιότητα να συναρπάζει το παιδί, γιατί μαζί της ξεφεύγει από την καθημερινότητα και ζει σε ένα κόσμο φανταστικό, των παραμυθιών, τον κόσμο της κούκλας. Χαίρεται μέσα από την κούκλα αγωνιά για αυτή, μιλάει σε αυτή, τη συμμερίζεται και ζει μαζί της και έτσι δημιουργείται μια αρμονική και έμπιστη επικοινωνία μεταξύ τους που στηρίζεται σε προσωπικό διάλογο. Της κάνει ερωτήσεις και αυτή απαντά. Τη νιώθει σαν ένα φίλο, στον οποίο μπορεί να εμπιστευθεί τους φόβους και τις ανασφάλειες του. Πολλές φορές όμως το βλέπουμε να ασκεί και να εξουσία πάνω της. Άλλες φορές παίρνει τρυφερότητα και αγάπη από την κούκλα στο βαθμό και τη μορφή που αυτό επιθυμεί. Στη φάση που η κούκλα είναι στα χέρι παιδιού δεν έχει δική της ζωή παρά μόνο αυτή που της δίνει η φαντασία και η έμφυτη ανάγκη του μικρού κοριτσιού για μητρότητα, ή το αίσθημα του αγοριού για δημιουργία.. Το παιδί ταυτίζεται με την κούκλα, αισθάνεται άνεση και γαλήνη μαζί της, όσα δηλαδή δεν μπορεί να αισθανθεί με τους μεγάλους που του συμπεριφέρονται αρνητικά, ενώ η κούκλα έχει έναν τρόπο να έρχεται κοντά στο παιδί, να μεταδίδει ζεστασιά και το βοηθά να ξεπερνά τους δισταγμούς του και να διασκεδάζει με τα καμώματα της, χωρίς να του αρνείται ό,τι αυτό επιθυμεί. Πιστεύει σε ό,τι λέει και κάνει η κούκλα, τα θεωρεί πράγματα ειλικρινή και γι' αυτό το λόγο επικοινωνεί άμεσα ψυχικά μαζί της.

Η φαντασία του παιδιού, μιας και στα παιδικά χρόνια είναι υπερβολικά ανεπτυγμένη, έχει τη δυνατότητα να ζωντανεύει τα άψυχα, να κατορθώνει τα απίθανα. Έτσι η κούκλα είτε τη ζωντανεύει το παιδί, είτε παίζει ο κουκλοπαίχτης, συμβάλλει καθοριστικά στη διάπλαση της προσωπικότητας του, ιδίως όταν το παιδί δουλεύει συλλογικά με άλλα φτιάχνοντας τις κούκλες, τα φορέματα τους, άλλες φιγούρες ζώων ή αντικειμένων, τη σκηνή, τα σκηνικά, μοιράζεται τους ρόλους,

²² Rambert.L. Madeleine, Η συναισθηματική και ηθική ζωή του παιδιού, μετ.Βασδέκη, Δίπτυχο, Αθήνα χ.χ..

μαθαίνει να ζωντανεύει τις κούκλες. Φτιάχνοντας όλα αυτά, το παιδί νιώθει τη χαρά της δημιουργίας και αισθάνεται ότι μπορεί να προσφέρει.²³

Επειδή, το παιδί του Νηπιαγωγείου δεν έχει ακόμη ξεπεράσει το ανιμιστικό στάδιο είναι έτοιμο να δεχτεί την κούκλα, όπως την παρουσιάζουν οι παίχτες, χωρίς να προβληματίζεται για τα όρια μέσα στα οποία κινείται, χωρίς να εκστασιάζεται από την υπερβολική της δύναμη ή αδυναμία και χωρίς να συγχύζεται από τα αλλότροπα καμώματα της.

Τα περισσότερα παιδιά λατρεύουν το κουκλοθέατρο υπάρχουν όμως και περιπτώσεις νηπίων που δεν θέλουν να παρακολουθήσουν κουκλοθέατρο και αντιδρούν αρνητικά στο άγγελμά του. Γι' αυτό πρέπει αν αποφεύγονται οι κούκλες διάβολοι, μικρές μάγισσες, δράκοι κτλ. Καθώς και οι τρομακτικές ή εξωπραγματικές σκηνές που είναι δυνατόν να προκαλέσουν εντάσεις ή λανθασμένες εντυπώσεις στα παιδιά που δεν έχουν ακόμη την ικανότητα να τις επεξεργαστούν αποτελεσματικά και να τις κατανοήσουν.

Αυτό δεν σημαίνει πως όλα τα πρόσωπα του έργου πρέπει να είναι τέλειοι χαρακτήρες και άφταστες ηθικές προσωπικότητες. Το στοιχείο άλλωστε που δημιουργεί δραματικότητα και συγκίνηση είναι η σύγκρουση του καλού με το κακό.

Για τα μικρά παιδιά οι πιο κατάλληλες κούκλες είναι αυτές που ενσαρκώνουν τύπους καθημερινούς, γνωστούς και οικείους στα παιδιά από το άμεσο περιβάλλον τους και τις έμμεσες εμπειρίες είναι οι πιο ενδεδειγμένες.

Από μια ηλικία και πάνω η κούκλα του κουκλοθέατρου διατηρεί την μαγική της δύναμη να παρασέρνει το παιδί, όχι όμως και να το εξουσιάζει. Το παιδί νιώθοντας πιο σίγουρα, πιο άφοβο, πιο δυνατό απαιτεί αυτό το ίδιο να παίζει κουκλοθέατρο, μεταφέροντας στην σκηνή φαντασιώσεις μικρότερης ηλικίας που ακόμα και τώρα πιστεύει.²⁴

²³ Γιάνναρης Γ., Θεατρική αγωγή και παιχνίδι, Γρηγορίου, Αθήνα 1994.

²⁴ Γενειδάκη Αρβανιτίδου, Η μικρή μας αυλαία, Σμυρνιωτάκης, Αθήνα 1992.

1.4 Το κουκλοθέατρο ως δημιουργικό παιχνίδι

Κάθε τύπος κούκλας έχει και τις δικές του δυνατότητες δράσης, ενώ ακόμη και μικρές αλλαγές στα υλικά ή στο μέγεθος ή στο χρώματα ακόμα της ίδιας κούκλας μπορούν να αλλάξουν πολλά στο σκηνικό χώρο. «Το μέγεθος καθώς και ο βαθμός ευκινησίας μίας κούκλας μας δίνουν διαφορετικό αποτέλεσμα σε μία παράσταση γαντοκούκλας από μία παράσταση μαριονέτας ή θεάτρου σκιών. Ο προσδιορισμός ενός χαρακτήρα γίνεται στις κούκλες από την έκφραση της φυσιογνωμίας τους, τις κινήσεις και τα λεκτικά μέσα επί της σκηνής. Η μορφή του παίχτη μπορεί είναι αθέατη, ημιθεατή ή θεατή ανάλογα με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα στην παράσταση και την τεχνική της κάθε κούκλας»²⁵.

Το κουκλοθέατρο σε ένα πρώτο επίπεδο είναι η κατασκευή και η εξοικειώσει με την κούκλας. Έπειτα είναι το ταλέντο του κουκλοπαίχτη να της δώσει ζωή και προσωπικότητα. Και τέλος σημαντικό ρόλο παίζουν και οι γνώσεις της δραματικής τέχνης, καθώς και γράψιμο και η ανάλυση ενός έργου θα δώσουν το χρώμα στην παράσταση.²⁶

Ο κουκλοπαίχτης μέσα από την κούκλα απ' αυτή χειρίζεται και τους θεατές του. Δημιουργεί ένα μικρόκοσμο που επικοινωνεί πολύ άμεσα. Η κούκλα μεταδίδει την αυταπάτη της ζωής. Οι κούκλες έρχονται σε επαφή με τους δημιουργούς τους. Τις κινούν, και τους κινούν. Από οποιοδήποτε υλικό και εάν έχουν κατασκευαστεί, οποιοδήποτε κόστος και εάν έχουν, οποιοδήποτε και εάν είναι το μέγεθός τους, όλες οι κούκλες ζωντανεύουν ως χαρακτήρες. Ο κατασκευαστής κούκλων φτιάχνει ένα πρόσωπο, μάτια, ίσως μαλλιά και ένα στόμα. Ο κατασκευαστής όμως της δίνει την κίνηση και τη φωνή. Βλέπουμε τη κούκλα να κινείται, την ακούμε να μιλά και μπαίνουμε στον κόσμο της. Αντί του ξύλου, του πεπιεσμένου χαρτιού ή του πλαστικού, βλέπουμε έναν χαρακτήρα, έναν ήρωα να χαίρεται, να λυπάται ή να μπλέκει σε μπελάδες. Μία φιγούρα που μπορεί να μας κάνει να κλάψουμε ή να γελάσουμε.²⁷

²⁵ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ.224.

²⁶ Stocklin- Meier Susanne, Sprechen und spielen, Ravensburger, Germany 1980.

²⁷ <http://www.cln.org/themes/puppetry.html>

«Τα χέρια μας και στην προέκτασή τους τα δάχτυλα είναι τα πιο απλά και τα πιο πλούσια σημεία του σώματος μας που μπορούν να δώσουν κίνηση και να την διοχετεύσουν σε άλλο χώρο ή αντικείμενο. Τα χέρια έχουν και τη δυνατότητα να μεταμορφώνονται (θεατρικά) σε κάποιες οντότητες καρικατούρας (κωμικές) και αν τους δώσουμε λόγο θα εκφραστούν. Έτσι μπορούμε να περάσουμε από την κίνηση των δαχτύλων στο χέρι γενικά χαρακτηρίζοντας κάποιες κινήσεις. Οι ασκήσεις - κινήσεις των δαχτύλων και των χεριών θα ζωντανέψουν τις κούκλες, πρώτα σε κούκλα επίπεδη και μετά σε κούκλα με όγκο.

Το παιδί, όταν παίζει με τα χέρια, γίνεται καλός κουκλοπαίχτης και το κάνει αυτό, όταν έχει ανάγκη για απόδραση από την πραγματικότητα. Ζωγραφίζει πάνω στο δάχτυλο του το κεφάλι ενός προσώπου ονειρικού ή μέσα στη παλάμη το πρόσωπο (λ.χ.) του δασκάλου και από εκεί μέσα προβάλλει μία ζωή φανταστική. Ένα καπάκι στην άκρη του δαχτύλου γίνεται ένα πρόσωπο ισχυρό που δεν ζητά τίποτα εκτός από το να ζήσει κάποια στιγμή. Ακόμη κατασκευάζει μια απλή μορφή κούκλας από κάλτσα και μιλά μαζί της.»²⁸

Το δημιουργικό παιχνίδι λοιπόν στον κόσμο του κουκλοθεάτρου ξεκινά από το φτιάξιμο της κούκλας, το ζωντάνεμα της και καταλήγει με το παίξιμο, την κίνηση και την ομιλία της. Είναι μοναδικό και σίγουρα έχει να προσφέρει πολλά σε όλους όσους συμμετέχουν σε αυτό. Και κυρίως στα παιδιά που τους δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνήσουν με πρόσωπα από ένα φανταστικό κόσμο.

²⁸ Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001(σελ225)

1.5 Το κουκλοθέατρο στην εκπαίδευση

Το κουκλοθέατρο υπάρχει στην εκπαίδευση ως στοιχείο άσκησης των παιδιών στα εικαστικά (όσος αφορά την κατασκευή κούκλων, ενδυμάτων και σκηνικών) και ως μέσο ανάπτυξης της φαντασίας και των συγγραφικών ικανοτήτων τους. Είναι ένα πολυσύνθετο μέσο με το οποίο τα παιδιά μπορούν να εκφραστούν με ποικίλους τρόπους. Τα παιδιά ενθουσιάζονται, όταν χρησιμοποιούν κούκλες και πολλοί είναι εκείνοι που τονίζουν ότι το κουκλοθέατρο μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην διαπαιδαγώγηση και την μάθηση, με τρόπο μάλιστα πολύ πιο άμεσο, δημιουργικό και ουσιαστικό από άλλα γνωστικά αντικείμενα.. Μέσα από την ενασχόληση με το κουκλοθέατρο θα τους δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσουν, να ερευνήσουν και να κατανοήσουν μία μεγάλη ποικιλία εννοιών και δεξιοτήτων.²⁹

Το κουκλοθέατρο περιέχει πολλές μορφές τέχνης όπως την θεατρική τέχνη, τα εικαστικά, τη μουσική (στο ανέβασμα μιας παράστασης) και βέβαια την λογοτεχνία, αλλά επίσης ανοίγει ολόκληρο το βασίλειο των εκτελεστικών δυνατοτήτων ενός παιδιού από τη στιγμή που κατασκευάζει τις κούκλες στα χέρια του μέχρι που ολοκληρώνει την παράσταση. Όταν κατασκευάζονται οι κούκλες από τους εκπαιδευτικούς ή αγοράζονται από το εμπόριο, τότε, ο ενθουσιασμός των παιδιών αλλά και η δημιουργικότητα τους χάνεται.

«Σημαντική ακόμα είναι και η συμβολή του κουκλοθέατρου στην συνεργασία, στην επικοινωνία και στο ταίριασμα παιδιών με διαφορετικές ικανότητες και ενδιαφέροντα.»³⁰

Δυστυχώς όμως πολύ λίγος χρόνος αφιερώνεται σε τέτοιου είδους ενασχολήσεις των παιδιών στον χώρο της εκπαίδευσης. Όπως εύκολα μπορεί κανείς να κατανοήσει το κουκλοθέατρο μόνο στο νηπιαγωγείο βρίσκει πρόσφορο έδαφος, εάν και αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το μεράκι και την θέληση της εκπαιδευτικού. Το κουκλοθέατρο ως κομμάτι της αισθητικής αγωγής στον χώρο του νηπιαγωγείου έχει να δώσει πολλά στο μικρό παιδί. Στόχο του έχει την ολόπλευρη και ισόρροπη ανάπτυξη του παιδιού, των τεχνικών, των γνώσεων, των αισθητικών ικανοτήτων του αλλά και την δημιουργικότητα και την ευαισθησία του παιδιού.

²⁹ **Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης**, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001.

³⁰ **Απόστολος Ν. Μαγουλιώτης**, Ιστορία κουκλοθέατρου, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001, σελ. 226.

1.6 Το κουκλοθέατρο ως μέσο ψυχαγωγίας και αγωγής

Οι κούκλες μπορούν να λειτουργήσουν ανάμεσα στην ψυχαγωγία και την πληροφόρηση. Παρατάσσουν παράλληλα με το δράμα, την τέχνη του να αφηγείσαι ιστορίες και το χορό, ως μορφές τέχνης που μπορούν επίσης να διδάξουν και να πείσουν. Η ψυχαγωγία έρχεται πρώτη από όλα. Μας σύρει μέσα, και μόλις χαθούμε στον κόσμο τους, οι κούκλες δημιουργούν, και εμείς με την σειρά μας δεχόμαστε το μήνυμα χωρίς καν να συνειδητοποιήσουμε ότι μαθαίνουμε διασκεδάζοντας.

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία που έχει ανάγκη το παιδί νηπιακής ηλικίας είναι το παιχνίδι, η ψυχαγωγία. Το παιδί για να μεγαλώσει ομαλά χρειάζεται το παιχνίδι, την κίνηση, την χαρά ή αλλιώς την ψυχαγωγία, η οποία είναι βιολογική και ψυχολογική ανάγκη του παιδιού για μια ψυχοσωματική ανάπτυξη του. Άλλωστε η ψυχαγωγία περιλαμβάνεται και στην «Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού.» σαν βασικό δικά του διεθνώς κατοχυρωμένο και αναγνωρισμένο.

Πολλοί ίσως από τους μεγάλους, την ανάγκη του παιδιού για παιχνίδι περισσότερο την παρομοιάζουν με τεμπελιά και λιγότερο, σχεδόν καθόλου, αποδέχονται ως βιολογική και ψυχική ανάγκη του παιδιού. Σε όλο τον κόσμο παιδαγωγοί και ψυχολόγοι τονίζουν ότι είναι τεράστιος ο ρόλος ψυχαγωγίας, με όλες της μορφές της, θέαμα, χορός, τραγούδι, παιχνίδι για την ομαλή ψυχολογική και βιολογική ανάπτυξη του παιδιού. Και ακόμα υπογραμμίζουν ότι η αγωγή, στα πρώτα χρόνια του παιδιού, πρέπει να στηρίζεται, σε προγράμματα ψυχαγωγίας-κουκλοθέατρο, παντομίμα, χορό, τραγούδι. Η ποιότητα και η ποσότητα της ψυχαγωγίας, που απολαμβάνει το κάθε παιδί, επηρεάζει αποφασιστικά το παρόν του και το μέλλον του εξασφαλίζει σωματική, ψυχική, συναισθηματική και πνευματική ισορροπία, που χωρίς αυτή κάθε πληρότητα και τελειότητα είναι αδύνατη.³¹

Οι παράγοντες εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για την εξασφάλιση της ψυχαγωγίας του παιδιού είναι η οικογένεια, το σχολείο, η κοινωνία. Ο παράγοντας που μας ενδιαφέρει στη παρούσα φάση είναι το σχολείο το οποίο καλείται να προσφέρει ψυχαγωγία στα παιδιά.

Στη χώρα μας θα λέγαμε ότι η ψυχαγωγία στο σχολείο είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Βέβαια σ' αυτό δεν ευθύνεται μόνο το σχολείο άλλα το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Ζούμε σε μια κοινωνία όπου τα καταναλωτικά αγαθά έχουν

³¹ Δαράκη Πέπη, Κουκλοθέατρο, Gutenberg, Αθήνα 1992.

πάρει την θέση πολλών άλλων πραγμάτων, όπως και της αυθεντικής ψυχαγωγίας, η οποία έχει «ξεφτυλιστεί» μπροστά σε κάποια εμπορικά, ανούσια παιχνίδια.

Κάποιοι ίσως θεωρήσουν ότι το σχολείο βγαίνει από το δρόμο του στιγμή που καλείται να δώσει τόσο μεγάλη σημασία στην ψυχαγωγία, καθώς έτσι θα παραμελήσει την αγωγή, που αυτός είναι ο κύριος ρόλος του. Δυστυχώς στις μέρες μας η αγωγή έχει τόσο μεγάλο μέρος στην εκπαίδευσή ενώ η ψυχαγωγία τόσο μικρό. Αυτό βέβαια είναι λάθος καθώς η αγωγή και η ψυχαγωγία είναι δύο έννοιες που ταυτίζονται σε μεγάλο βαθμό και αυτό φαίνεται ιδιαίτερα στον χώρο του νηπιαγωγείου.

Ακόμη για την αναγκαιότητα, πολυσημαντικότητα και για τον παιδαγωγικό του χαρακτήρα του παιχνιδιού έχουν μιλήσει πολλοί παιδαγωγοί και ψυχολόγοι. Σύμφωνα με τον Froebel, το παιχνίδι αποτελεί το φυσικό μέσο με το οποίο το παιδί μαθαίνει να προσαρμόζεται στη ζωή. Το αυθόρμητο παιχνίδι έχει κατά την γνώμη του, μεγαλύτερη σημασία. Για την Montessori, η κίνηση και κατά συνέπεια το παιχνίδι, είναι μια έμφυτη φυσική ανάγκη. Ο Decroly θεωρεί ότι το παιχνίδι αποτελεί την απαραίτητη προετοιμασία για μελλοντική σοβαρή απασχόληση του παιδιού. Κατά τον Piaget, το παιχνίδι είναι πράξη αφομοίωσης. Η ηλικία εισόδου του παιδιού στο νηπιαγωγείο συμπίπτει με την ανάπτυξη του συμβολικού παιχνιδιού. Χαρακτηριστικό είναι επίσης και η άποψη του Φρόντ. ότι το παιχνίδι δίνει διέξοδο στις καταπιεστικές από τη συνείδηση έμφυτες τάσεις και παρορμήσεις. Το παιδί εκδραματίζει καταστάσεις και σκηνές της ζωής των ενηλίκων στις οποίες βρίσκει αυτοεπιβεβαίωση και ασκεί εξουσία. Οι απόψεις αυτές, καθώς και η πληθώρα ψυχολογικών ερευνών για τον ρόλο και τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του παιχνιδιού συνέβαλαν σημαντικά στη διαμόρφωση της σύγχρονης παιδαγωγικής αντίληψης ότι : « Το παιδί ζει και αναπτύσσεται μέσα από το παιχνίδι, το οποίο αποτελεί ένα είδος προνομιούχας μάθησης».³²

Από όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό η ανάγκη ψυχαγωγίας τόσο στην εκπαίδευση όσο και γενικότερα στην ζωή του παιδιού. Τα χαρούμενα και ευτυχισμένα συναισθήματα που νιώθει το παιδί όταν γελά και χαίρεται τις ώρες της ψυχαγωγίας εξασφαλίζουν την ισορροπία, την αυτοπεποίθηση, την ψυχική και σωματική υγεία και την δημιουργικότητα.

³² Ματθαίου, Σ. Οικονόμου, Ε. Όταν οι κούκλες ζωντανεύουν, Ελληνικά γράμματα, Αθήνα 1996.

Ένα από τα μέσα ψυχαγωγίας, που πάντα ο άνθρωπος είχε σε εκτίμηση είναι το κουκλοθέατρο. Το κουκλοθέατρο είναι ένα μέσο ψυχαγωγίας διασκεδάζει και διαπαιδαγωγεί το παιδί. Το κουκλοθέατρο προσφέρει στο παιδί πολλές δυνατότητες για γέλιο, παιχνίδι, κίνηση, χορό τραγούδι και παράλληλα: το παιδί μαθαίνει μέσα από το κουκλοθέατρο, μαθαίνει για αυτό το ίδιο, για τους άλλους, για τον κόσμο. Σ' αυτήν τη διαδικασία βοηθάει, βέβαια, ο κόσμος της κούκλας, εκεί όπου όλα τα άψυχα αντικείμενα αποκτούν ψυχή. Οι κούκλες ζωντανεύουν και μιλούν.

Πλέον και επίσημα το κουκλοθέατρο αποτελεί μέσο αγωγής, σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, το κουκλοθέατρο αποτελεί μέρος της αγωγής και συγκεκριμένα της Αισθητικής Αγωγής των νηπίων.

2° Κεφάλαιο: Ήρωες παραμυθιών και παιδί

2.1 Γενικά:

Ο μαγικός κόσμος των παραμυθιών με τις πριγκίπισσες, τους βασιλιάδες, τα ξωτικά, τις μάγισσες, τους γίγαντες και τα τέρατα υπήρξε πάντοτε ένα αναπόσπαστο κομμάτι της παιδικής ηλικίας. Ποιος δεν αγάπησε την Κοκκινοσκουφίτσα, την Χιονάτη, τον Πινόκιο μα και ακόμη νεότερους όπως τον Πήτερ Παν; Τι αλήθεια όμως κρύβεται πίσω από τα παραμύθια; Ποιο είναι το βαθύτερό νόημα τους;

Τα παραμύθια αναμφισβήτητα έχουν σημαντικό ψυχολογικό νόημα για τα παιδιά όλων των ηλικιών, κορίτσια και αγόρια, ανεξάρτητα από την ηλικία και το φύλο των ηρώων, καθώς αυτά διευκολύνουν την αλλαγή της ταύτισης που κάνει το παιδί ανάλογα με την περίοδο που διανύει και του επιτρέπουν να αντλεί πλούσια προσωπικά μηνύματα από αυτά. Το βαθύτερο νόημα του παραμυθιού είναι διαφορετικό σε κάθε άτομο καθώς και διαφορετικό σε διαφορετικές στιγμές της ζωής μας. Τα παραμύθια μπορούν να κάνουν τα παιδιά να εκτιμήσουν και να αγαπήσουν τα σημαντικά πράγματα της ζωής και να περάσουν εύκολα από τα παραμύθια στην απόλαυση άλλων έργων όπως της λογοτεχνίας και της τέχνης. Όπως και ο Γερμανός ποιητής Σίλερ έγραψε: «Βαθύτερο νόημα βρίσκεται στα παραμύθια που μας έλεγαν στα παιδικά μου χρόνια, παρά στην αλήθεια που μας διδάσκει η ζωή». Το παραμύθι ακόμη, έχει και θεραπευτική αξία καθώς ο αναγνώστης βρίσκει τη δική του λύση, αναλογιζόμενος τι υπαινίσσεται η ιστορία για τον ίδιο και τις εσωτερικές του συγκρούσεις την δεδομένη στιγμή της ζωής του.³³

³³ Μπετελαΐμ Μπρούνο, Η γοητεία των παραμυθιών, εκδόσεις Γλάρος, Αθήνα 1995.

2.2 Αποσυμβολισμός των παραμυθιών

Για να συνειδητοποιήσουμε την σημασία των παραμυθιών στην ζωή όλων μας ακολουθεί μια ερμηνεία κάποιων γνωστών παραμυθιών. «Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι τα παραμύθια όπως κάθε πραγματικό έργο τέχνης, διαθέτουν πολύμορφο πλούτο και βάθος που υπερβαίνουν κατά πολύ ακόμα όλα όσα μπορεί να αντλήσει κανείς ακόμη και στην πιο εξονυχιστική έρευνα. Τέλος οφείλουμε να αναφέρουμε πως μόνο εάν ερμηνεύσουμε την πρωτότυπη μορφή της ιστορίας μπορούμε να εκτιμήσουμε το πραγματικό της νόημα και γοητεία της.»³⁴

Κοκκινোসκουφίτσα

Η ιστορία:

Η κοκκινোসκουφίτσα πηγαίνει να δει την άρρωστη γιαγιά της όταν συναντά έναν λύκο στο δάσος. Ο λύκος πηγαίνει πρώτος στην γιαγιά, την τρώει και ύστερα, παίρνοντας τη θέση της, τρώει και την Κοκκινোসκουφίτσα ώσπου ένας κυνηγός έρχεται και βγάζει και τις δύο από την κοιλιά του λύκου. (Όσο αφορά το τέλος του συγκεκριμένου παραμυθιού υπάρχουν πολλά και διαφορετικά, ενδεικτικά αναφέρεται αυτό)

Τι σημαίνει:

Η απειλή καταβροχθισμού είναι το κεντρικό θέμα της Κοκκινোসκουφίτσα το παραμύθι υποδηλώνει ότι το να εμπιστευόμαστε οποιονδήποτε είναι σαν να αφηνόμαστε να πέσουμε σε παγίδες. Όσα ελκυστική και αν είναι η αθωότητα, είναι επικίνδυνο για κάποιον να παραμείνει αφελής σε όλη του τη ζωή.

Λύκος:

Ο λύκος αντιπροσωπεύει όλες τις ζωώδεις τάσεις μέσα μας. Αν δεν υπήρχε κάτι μέσα στην Κοκκινোসκουφίτσα που να την κάνει να συμπαθεί τον μεγάλο κακό λύκο, τότε αυτός δεν θα είχε καμία εξουσία. Όταν η Κοκκινোসκουφίτσα φτάνει στο σπίτι της γιαγιάς της αναστατώνεται αλλά δεν κάνει καμία κίνηση να φύγει. Στέκεται σαν μαγεμένη. Είναι το ίδιο μάγεμα που ασκεί στο μυαλό του παιδιού το σεξ.

Χρώμα:

³⁴ Μπετελαϊμ Μπρούνο, Η γοητεία των παραμυθιών, εκδόσεις Γλάρος, Αθήνα 1995.

Το κόκκινο είναι το χρώμα που συμβολίζει τα σεξουαλικά ένστικτα. Ο κίνδυνος για την κοκκινোসκουφίτσα είναι η σεξουαλικότητα της που ξεκινά τώρα, για την οποία όμως δεν είναι ακόμα αρκετά ώριμη συναισθηματικά. Ακριβώς επειδή είναι ανώριμη πιστεύει ότι ο μοναδικός τρόπος για να κερδίσει σε μία ερωτική σχέση είναι να απαλλαγεί τις ανταγωνίστριες. Γι αυτό και η Κοκκινোসκουφίτσα δίνει οδηγίες στον λύκο για πάει στο σπίτι της γιαγιάς.

Ο κυνηγός:

Ο κυνηγός βγάζει την Κοκκινোসκουφίτσα από την κοιλιά του λύκου με μια πράξη που μοιάζει με καισαρική τομή. Έτσι συμφιλιώνει το παιδί με την ιδέα της εγκυμοσύνης και της γέννας.

Η κατάποση:

Το παιδί γνωρίζει διαισθητικά ότι όταν ο λύκος καταπίνει την κοκκινোসκουφίτσα, δεν τελειώνει η ιστορία. Καταλαβαίνει ότι η Κοκκινোসκουφίτσα «πέθανε» ως αφελές κορίτσι για να «αναγεννηθεί» αργότερα ως ωριμότερο κορίτσι.

Γιαγιά:

Οι γιαγιάδες και οι παππούδες πρέπει να φροντίζουν και να προστατεύουν τα παιδιά. Αφού η γιαγιά αποτυγχάνει να το κάνει αυτό, τιμωρείται στο παραμύθι με το ότι την τρώει προσωρινά ο λύκος.

Η Χιονάτη

Η ιστορία:

Η κακιά μητριά της Χιονάτης ζηλεύοντας την ομορφιά της κοπέλας την εγκαταλείπει στο δάσος. Εκείνη βρίσκει καταφύγιο στο σπίτι επτά νάνων αλλά η μητριά της κατορθώνει να την ξαναβρεί και να την δηλητηριάσει με ένα μήλο. Η χιονάτη μένει ναρκωμένη ώσπου την ξυπνά με ένα φιλί ένας πρίγκιπας.

Τι σημαίνει:

Με την ερώτηση που κάνει η βασίλισσα στον καθρέφτη για την ομορφιά της επαναλαμβάνει το αρχαίο θέμα του Νάρκισσου ο οποίος αγαπούσε τον εαυτό του τόσο πολύ ώστε αυτοκαταστράφηκε.

Ο κυνηγός:

Τα παιδιά φοβούνται τα άγρια ζώα. Μόνο ένας κυνηγός θα μπορούσε να διώξει μακριά τα απειλητικά θηρία, γι αυτό και στα παραμύθια ο κυνηγός έχει πάντα τη θέση του προστάτη. Στο συγκεκριμένο παραμύθι ο κυνηγός εναντιώνεται στη θέληση της βασίλισσας και δεν σκοτώνει την Χιονάτη όπως διατάχτηκε αλλά την εγκαταλείπει στο δάσος.

Ο Βασιλιάς:

Ένας πατέρας, ο οποίος με την παθητική του στάση δημιουργεί προβλήματα επιβίωσης στην ηρωίδα, δίνει στο παιδί το μήνυμα ότι θα πρέπει να μάθει να τα βγάζει πέρα μόνο του χωρίς να στηρίζεται πάντα σε κάποιον ενήλικα.

Οι επτά νάνοι:

Οι επτά νάνοι υποδηλώνουν τις επτά ημέρες της εβδομάδας, μέρες γεμάτες δουλεία. Η χιονάτη πρέπει να κάνει δικό της τον κόσμο της εργασίας, αν θέλει να μεγαλώσει.

Πειρασμοί:

Η ευκολία με την οποία η Χιονάτη επιτρέπει επανειλημμένα στον εαυτό της να υποκύπτει στους πειρασμούς της μητριάς (κορδόνια για τον κορσέ, ένα χιενάκι και ένα μήλο), παρά τις προειδοποιήσεις των νάνων, συμβολίζει την ανωριμότητα της να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της εφηβείας. Αν όμως η Χιονάτη δεν γνώριζε και δεν αντιμετώπιζε αυτούς τους κινδύνους που συνοδεύουν την ανάπτυξη, δεν θα μπορούσε να ενωθεί ποτέ με το βασιλόπουλο.

Το όνομα:

Η Χιονάτη είχε δέρμα άσπρο σαν το χιόνι και μάγουλα κόκκινα σαν το αίμα, δηλαδή το είναι της περιέχει και την σεξουαλική και την ερωτική πλευρά.

Το μήλο:

Το μήλο στη Χιονάτη συμβολίζει κάτι κοινό ανάμεσα στη μητριά και στην κόρη, τις ώριμες σεξουαλικές επιθυμίες τους. Όταν τρώει το μήλο σηματοδοτείται το τέλος της αθωότητας.

Η Σταχτοπούτα

Η ιστορία:

Η μητριά και οι αδελφές της Σταχτοπούτας την αναγκάζουν να καθαρίζει τις στάχτες του σπιτιού. Όταν ο βασιλιάς δίνει μία δεξίωση χορού, μια νεράιδα

εμφανίζεται και τη βοηθά να αποκτήσει ωραία ρούχα και άμαξα. Το γοβάκι που θα χάσει στον χορό θα οδηγήσει τον πρίγκιπα κοντά της.

Τι σημαίνει:

Κανένα άλλο παραμύθι δεν αποδίδει τόσο καλά όσο η Σταχτοπούτα τις εσωτερικές εμπειρίες του μικρού παιδιού που γνωρίζει τις αγωνίες αδελφικής αντιζηλίας.

Στάχτες:

Η Σταχτοπούτα ζει σκουπίζοντας τις στάχτες ενθαρρύνει το παιδί στην πεποίθηση ότι το να κατοικεί σε ταπεινά μέρη δεν θα το εμποδίσει να προοδεύσει στη ζωή του. Οι στάχτες συμβολίζουν και πένθος της για τη νεκρή μητέρα της. Το πένθος είναι αναγκαίο ως προσωρινή κατάσταση, αλλά για την επιβίωση πρέπει να μετατραπεί μια θετική στάση ζωής.

Η νεραϊδοννά:

Συμβολίζει τα συναισθήματα και τις ψυχικές διεργασίες της Σταχτοπούτας. Η νεράιδα της ζητεί να εκτελέσει μία σειρά από καθήκοντα προτού τη στείλει στο χορό. Της λέει να φέρει μια κολοκύθα από τον κήπο, να ανοίξει μία ποντικοπαγίδα και να βρει έξι σαύρες. Αυτό που καταλαβαίνει το παιδί που ακούει το παραμύθι είναι ότι μπορεί με τις δικές του ενέργειες να βελτιώσει τη ζωή του.

Το γοβάκι:

Στις πρώτες παραλλαγές της Σταχτοπούτας το γοβάκι ήταν φτιαγμένο ο γούνα ενώ αργότερα ο Περό αντικατέστησε τη λέξη με μια ομόηχη της που σημαίνει γυαλί . Το γοβάκι υποδηλώνει τη θηλυκότητα όπως και το ίδιο το γυναικείο σεξουαλικό όργανο. Η τελετουργία με τον πρίγκιπα που της φορά το γοβάκι θυμίζει αρραβώνα.

Ο χορός:

Η Σταχτοπούτα πηγαίνει τρεις φορές στον χορό του βασιλιά. Η επανάληψη αυτών των επισκέψεων συμβολίζει της αμφιθυμία του νεαρού κοριτσιού που θέλει να δεσμευτεί ερωτικά και ταυτόχρονα φοβάται να το κάνει.

Ο πρίγκιπας:

Το παιδί ακούγοντας το παραμύθι μαθαίνει ότι για να κερδίσει το βασίλειο του (μέσω ενός γάμου με τον πρίγκιπα) πρέπει να είναι έτοιμο να υποστεί για ένα διάστημα μια ζωή γεμάτη δυσκολίες όπως η Σταχτοπούτα. Δεν θα πρέπει όμως μόνο να υπομένει τις δοκιμασίες αλλά και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.

Ο Παπουτσωμένος γάτος

Η ιστορία:

Όταν ο μυλωνάς πατέρας τους πεθαίνει, αφήνει κληρονομιά στους τρεις γιους του τον μύλο, ένα γαϊδούρι και έναν γάτο. Ο μικρότερος γιος που κληρονομεί τον γάτο, ξαφνιάζεται όταν ανακαλύπτει ότι μόλις ο γάτος φορέσει τις κόκκινες μπότες, όλα γίνονται μαγικά και απρόβλεπτα, η πραγματικότητα μεταμορφώνεται σε μια χώρα των θαυμάτων και μια μεγάλη περιπέτεια αρχίζει.

Τα ζώα στα παραμύθια:

Είναι πολύ συχνό το φαινόμενο να χρησιμοποιούνται ζώα σε παραμύθια και ακόμη συχνότερο να χρησιμοποιούνται κατοικίδια ζώα, όπως είναι η γάτα. Τις περισσότερες φορές οι άνθρωποι ευγνωμονούν τα ζώα για την βοήθεια που τους προσφέρουν. Τα ζώα αυτά εκτός από γάτες μπορεί να είναι αλεπούδες, σκύλοι, πίθηκοι, λαγοί, γαϊδούρια, κτλ.

Ο Παπουτσωμένος Γάτος:

Ο Παπουτσωμένος γάτος δεν είναι μόνο ένας κολπατζής, με βάση τον τρόπο με τον οποίο πετυχαίνει τους στόχους του, αλλά παράλληλα ένας φύλακας που προστατεύει την ζωή και την περιουσία των θνητών. Αυτός είναι και ο πιο σημαντικός ρόλος των ζώων στα παραμύθια, και τον συνεχίζουν ακόμα και μετά τον θάνατο τους.³⁵

Ο Κοντορεβιθούλης

Η ιστορία:

Ο Κοντορεβιθούλης, ένα ατρόμητο μικροκαμωμένο αγοράκι, καταφέρνει να ξεγελάσει ένα φοβερό και τρομερό γίγαντα, να του κλέψει τις μαγικές του μπότες και να σώσει τα αδερφάκια του.

Ο Κοντορεβιθούλης:

Ο Κοντορεβιθούλης μας παραπέμπει στο μικρό παιδί που πηγαίνει για πρώτη φορά σχολείο ή ακόμη και στον φοιτητή που πρέπει να σπουδάσει κάπου μακριά από

³⁵ **J.C.Cooper**, Ο θαυμαστός κόσμος των παραμυθιών, εκδόσεις Θυμάρι, Αθήνα 1998.

το σπίτι του. Νιώθει μικρός και ασήμαντος σαν ένα μικρό ρεβιθάκι, που όμως τελικά καταφέρνει να επιβιώσει και να νικήσει τον δράκο.

Το δάσος:

Το δάσος συμβολίζει το σχολείο και το άγνωστο που έχει κάθε παιδί να αντιμετωπίσει. Πολλές φορές αυτό φαντάζει τρομακτικό και απειλητικό για τα παιδιά καθώς συνεπάγεται τον αποχωρισμό των γονιών τους αλλά και πολλές δοκιμασίες και προβλήματα.

Οι γονείς:

Οι γονείς δεν είχαν με τι να θρέψουν, αναθρέψουν, εκπαιδεύσουν τον Κοντορεβιθούλη, έτσι τον στέλνουν στο Δάσος – σχολείο για να μορφωθεί και να κάνει ένα σημαντικό βήμα προς την ανεξαρτησία του.

Δράκος:

Το γεγονός ότι σκότωσε τον δράκο συμβολίζει το ότι σκότωσε, νίκησε το άγνωστο και τελικά κατάφερε να γυρίσει πίσω στο σπίτι του.

Ο Πινόκιο

Η ιστορία:

Σε μια μικρή πόλη, ο γέρο κατασκευαστής παιχνιδιών Τζεπέτο φτιάχνει μια ξύλινη κούκλα που ονομάζει Πινόκιο. Κατά ένα μαγικό τρόπο, ο Πινόκιο φαίνεται να διαθέτει ζωή μέσα του: μιλάει, γελάει, λέει ψέματα (όταν συμβαίνει αυτό μεγαλώνει η μύτη του), αισθάνεται και επιθυμεί όσο τίποτε άλλο να μετατραπεί σε αληθινό αγόρι! Προκειμένου να το πετύχει αυτό, αρχίζει να αναζητά τη Γαλάζια Νεράιδα, το μοναδικό πλάσμα στον κόσμο που μπορεί να το βοηθήσει να πετύχει το σκοπό του. Μόνο που η κοινωνία μέσα στην οποία ζει, δεν ταιριάζει πάντα, σε ένα πλάσμα το οποίο είναι φτιαγμένο από έναν κορμό δέντρου και θέλει να αντιμετωπίσει τη ζωή με χαρά και αθωότητα...

Παραμύθια με πρωταγωνιστές ξύλινους ήρωες;

Ο Πινόκιο ανήκει στην κατηγορία εκείνη, που ένας μοναχικός γέρος ή γριά κατασκευάζει μια κούκλα από πανί, ζυμάρι ή ξύλο για συντροφιά. Μαζί ζουν και συνομιλούν. Συνήθως η κούκλα ζωντανεύει ύστερα από θερμές παρακλήσεις στον θεό. Και ουσιαστικά παίρνει ζωή ένα άψυχο αντικείμενο, έχουμε δηλαδή μια μετάβαση από το θάνατο στη ζωή, από την ανυπαρξία στην ύπαρξη. Έχουμε ένα

θαύμα που πετυχαίνεται με τη μεσολάβηση θείων δυνάμεων, με προσευχές και μετάνοιες.³⁶

Η μύτη:

Το γεγονός ότι κάθε φορά που λέει ψέματα μεγαλώνει η μύτη του, θέλει να μας δείξει τι μπορεί να πάθει κάποιος όταν λέει ψέματα και σε τι περιπέτειες μπορεί να μπει όταν δεν ακούει τους γονείς του.

2.3 Το Σύνδρομο του Πήτερ Παν (ΣΠΠ)³⁷

Πόσοι δεν ευχήθηκαν διαβάζοντας την ιστορία του Πήτερ Παν να παραμείνουν για πάντα νέοι, να γίνουν και εκείνη σαν το παιδί- σύμβολό της αιώνιας νιότης, που μαγεύει τους πάντες με το τραγούδι του και τις περιπέτειες του, που απορρίπτει τον κόσμο των μεγάλων και αρνείται να μεγαλώσει; Όμως τι πραγματικά ένιωθε αυτό το παιδί; Έχετε ποτέ αναλογιστεί τι ήταν αυτό που τον έκανε τόσο αρνητικό με οτιδήποτε είχε να κάνει με την ενήλικη ζωή; Ποια ήταν τα προβλήματα του και τι κρύβετε πίσω από την επιθυμία του αυτή; Όπως μας λέει και ο Νταν Κίλεϋ , ο Πήτερ Πάν ήταν ένα παιδί θλιμμένο, γεμάτο αντιφάσεις, συγκρούσεις και σύγχυση. Ήταν παγιδευμένος ανάμεσα στον άντρα που δεν ήθελε να γίνει και το παιδί που δεν μπορούσε πια να είναι. Με ένα λεπτομερή αποσυμβολισμό του παραμυθιού μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε αναλύοντας τα νεανικά καπρίτσια του Πήτερ Παν πως πολλά παιδιά σήμερα ασυνείδητα ακολουθούν τα βήματα του.

Σε ολόκληρη την γη, νέοι άντρες αρνούνται να μεγαλώσουν , πολλοί από αυτούς προχωρούν προς μια ώριμη ηλικία που τους τρομάζει. Κάποιοι καταφέρνουν να ξεπεράσουν τον φόβο τους για την ενηλικίωση, όμως αρκετοί δεν τα καταφέρνουν και υποτάσσονται στην μοίρα των «χαμένων παιδιών». «Πετυχημένοι» ενήλικες που όμως συμπεριφέρονται σαν «χαμένα παιδιά», έχοντας σώμα ενήλικα και μυαλό μικρού παιδιού, βρίσκονται συνεχώς σε σύγχυση και σύγκρουση με τον εαυτό τους. Πετούν μακριά από την πραγματικότητα, τα πόδια τους δεν αγγίζουν την γη και αντιμάχονται όλες τις ευθύνες της ώριμής ηλικίας. Δεν θέλουν να ασχοληθούν καθόλου με το σχολείο, την δουλειά και με οτιδήποτε έχει την παραμικρή σχέση με

³⁶ **Αναγνωστόπουλος Β.Δ.**, Συμπληρωματικός φάκελος στο μάθημα: Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού, Πανεπιστημιακές εκδόσεις, Βόλος 2005.

³⁷ **ΔΡ. Κίλεϋ Ντάν**, Το σύνδρομο του Πήτερ Παν, Θυμάρι, Αθήνα 1986.

την ενηλικίωση. Επιθυμούν να κάνουν οτιδήποτε χρειαστεί ούτως ώστε να παραμείνουν όπως είναι δηλαδή: μικρά παιδιά που δεν θα μεγαλώσουν ποτέ.

Τα παιδιά-άντρες αυτά που ακολουθούν την πορεία του Πήτερ Παν πιθανότατα βιώνουν ένα σοβαρό ψυχολογικό πρόβλημα που συνήθως οδηγεί σε έλλειψη προσαρμογής στην κοινωνία. Αυτό ονομάζεται σύνδρομο του Πήτερ Παν- καθώς το πρόβλημα αυτό αντανακλά την ζωή του εν λόγω κλασσικού ήρωα-, και για συντομία, ΣΠΠ.

Το ΣΠΠ έχει τις ρίζες του στην πρώιμη παιδική ηλικία , εντούτοις όμως δεν εκδηλώνεται πριν από την εφηβεία. Ο άντρας- παιδί που είναι θύμα του ΣΠΠ, δεν είναι διανοητικά άρρωστος, ούτε ανίκανος να επιβιώσει στην ζωή. Είναι όμως πολύ θλιμμένος και βλέπει την ζωή σαν χαμένο χρόνο. Προσπαθεί να κρύψει την θλίψη του πίσω από την χαρά και το κέφι. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν τα αγόρια- άντρες που νοσούν είναι: η ανευθυνότητα, το άγχος, η μοναξιά, η σύγκρουση του σεξουαλικού ρόλου, ο ναρκισσισμός και ο σωβινισμός.

Η παρουσία ενός ή δύο χαρακτηριστικών δεν κάνει έναν άνθρωπό θύμα του ΣΠΠ. Για να γίνει ένας άντρας θύμα του σύνδρομο αυτού θα πρέπει να επηρεάζουν αυτά τα χαρακτηριστικά την καθημερινότητα του και την σχέση που αναπτύσσει με τους άλλους. Ή για να το πούμε διαφορετικά ένας άντρας πάσχει από το ΣΠΠ όταν όχι απλά φέρετε με παιδιάστικο τρόπο αλλά δρα ολότελα σαν παιδί .Ένας τέτοιος άντρας είναι πιο εύκολα αναγνωρίσιμος καθώς μεγαλώνει, καθώς τότε η διάσταση ανάμεσα την ηλικία και την ανωριμότητα του αποτελούν την πρώτη ένδειξη. Από την στιγμή που θα αναγνωριστεί το πρόβλημα στον άντρα- παιδί μπορούν να γίνουν κάποια πράγματα από το περιβάλλον του (οικογενειακό, φιλικό, κοινωνικό, κτλ.) ώστε να αποφευχθούν κάποιες δυσκολίες ή ακόμη και να ξεπεραστεί το πρόβλημα.

3.2 Λίγα λόγια για το παραμύθι του Πήτερ Παν

Το παραμύθι του «Πήτερ Παν ή το παιδί που αρνιόταν να μεγαλώσει» έχει γραφτεί από τον J.M.Barrie και την εικονογράφηση έχει κάνει ο Edward Ardizzone. Γράφτηκε το 1904 και έχει γίνει κλασσικό παιδί βιβλίο της παιδικής λογοτεχνίας, με χιλιάδες θαυμαστές και αναγνώστες στον κόσμο. Αρχικά υπήρξε θεατρικό έργο που επιστέγασε τη θεατρική καριέρα του Barrie. Γνώρισε τεράστια επιτυχία και παρέμεινε ένα από τα αγαπημένα έργα του αγγλικού κοινού. Έπειτα ο ίδιος συγγραφέας έφερε τη μυθιστορηματική μορφή που γνωρίζουμε σήμερα. Αργότερα ο Πήτερ Παν γνώρισε μια δεύτερη φήμη με τις διασκευές και την ταινία του Walt Disney.³⁸

Παρακάτω παραθέτω σε συντομία την ιστορία του Πήτερ Παν:

Κάθε βράδυ πριν κοιμηθούν, η Γουέντι έλεγε στους μικρούς της αδερφούς – Τζων και Μαικλ- ένα παραμύθι, (το αγαπημένο της ήταν η σταχτοπούτα). Ένα βράδυ, ο Πήτερ και η Τίνκερ Μπελ (το αερικό του) παρουσιάστηκαν στο παράθυρο του σπιτιού των τριών παιδιών, για να τα καλέσει να πάνε μαζί του ένα ταξίδι στη χώρα του Ποτέ-Ποτέ. Τα παιδιά δέχτηκαν να πάνε μαζί του και με την βοήθεια της νεραϊδόσκονης κατάφεραν να πετάξουν στο όμορφο νησί που ζούσε ο Πήτερ και όλα τα χαμένα παιδιά (τα αγόρια δηλαδή που πέφτουν από τα καροτσάκια τους όταν η παραμάνα κοιτάζει από την άλλη μεριά...) Η Γουέντι συνέχισε να λέει ιστορίες σε όλα τα παιδιά και όλοι ήταν πολύ ευτυχισμένοι. Κατά την διαμονή τους εκεί τα παιδιά μπλέχτηκαν σε αρκετές περιπέτειες αλλά και κωμικοτραγικά γεγονότα. Η Γουέντι και ο Πήτερ ήρθαν πολύ κοντά.

Σιγά σιγά όμως τα αδέρφια της Γουέντι αλλά και η ίδια άρχισαν να ξεχνάνε τους γονείς τους και να συνηθίζουν την ζωή τους στην αλλόκοτη αυτή χώρα που μόνο έπαιζαν και γελούσαν. Έτσι μία μέρα φοβισμένη από το γεγονός ότι μπορεί να μην ξανά έβλεπαν τους γονείς τους αποφάσισαν να γυρίσουν πίσω στο σπίτι τους, τότε μετά από αρκετές περιπέτειες και δυσκολίες, καθώς βρέθηκε στον δρόμο τους ο κάπτεν Χουκ και οι άλλοι πειρατές, κατάφεραν να γυρίσουν πίσω αλλά και να πάρουν μαζί τους όλα τα υπόλοιπα χαμένα παιδιά, εκτός από ένα τον Πήτερ Παν που γύρισε πετώντας στην χώρα του Ποτέ Ποτέ.

³⁸ **Barrie J.M.**, Πήτερ παν ή το παιδί που αρνιόταν να μεγαλώσει, Εικ: Edward Ardizzone, Άγρα, Αθήνα 1987.

Β' ΜΕΡΟΣ : Έρευνα

3.1 Γενικά:

Στα πλαίσια της βασικής έρευνας ,που ήταν να εξεταστεί με ποια τεχνική κατασκευής κούκλας αρέσει περισσότερο στα παιδιά να παίζουν κουκλοθέατρο αλλά και να βλέπουν, πραγματοποιήθηκε προηγουμένως άλλη μια έρευνα για να εξεταστεί ποιος ήρωας παραμυθιού αρέσει στα παιδιά και έπειτα να κατασκευαστεί με διάφορες τεχνικές και να ερευνηθεί το κεντρικό θέμα της συγκεκριμένης εργασίας. Αυτό πραγματοποιήθηκε κυρίως για να μην επιλεγεί αυθαίρετα ο ήρωας που θα κατασκευαζόταν , που ενδεχομένως να μην ήταν τόσο αγαπητός και γνωστός στα παιδιά.

Έτσι λοιπόν μετά από μια συνάντηση που έγινε με την κ. Τασούλα Τσιλιμένη, λέκτορα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, καταλήξαμε στην επιλογή 7 ηρώων, από τους οποίους ζητήθηκε από τα παιδιά να επιλέξουν τον αγαπημένο τους. Οι ήρωες αυτοί ήταν η Κοκκινোসκουφίτσα, η Χιονάτη, η Σταχτοπούτα, Ο Πήτερ Παν, ο Κοντορεβιθούλης, ο Πινόκιο και ο Παπουτσωμένος γάτος.

Η πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε τον χειμώνα 2004-2005 σε νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς της Αλεξανδρούπολης, Βόλου και Ηρακλείου. Με την επίδειξη εικόνων (βλέπε Παράρτημα) που ήταν τοποθετημένες στην γωνιά της συζήτησης τα παιδιά επέλεξαν τον αγαπημένο τους ήρωα και αιτιολογούσαν την απάντηση τους αυτή. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι αγαπημένος ήρωας των παιδιών ήταν ο Πήτερ Παν. Έτσι έπειτα με βάση αυτή την επιλογή των παιδιών κατασκευάστηκε με πέντε διαφορετικές τεχνικές ο Πήτερ Παν. Οι τεχνικές αυτές ήταν: Γαντόκουκλα, Δαχτυλόκουκλα, Θεάτρου σκιών, Μάπετ-Όπερας και Μαριονέτα-νευρόσπαστο χωρίς κλωστές. Κατά την διάρκεια της κατασκευής, συμβουλευόμουν αρκετά συχνά τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Απόστολο Μαγουλιώτη για να με καθοδηγήσει και να μου τονίσει τις ιδιαιτερότητες της κάθε τεχνικής που είχαμε επιλέξει να κατασκευαστούν. Η επιλογή των διαφορετικών τύπων κούκλας που κατασκευάστηκαν δεν ήταν τυχαία, προσπάθησα να δημιουργήσω κούκλες που να διέφεραν σημαντικά τόσο στο μέγεθός όσο και στην τεχνική για να κατανοηθεί κατά πόσον τα υλικά και το μέγεθος μιας κούκλας επηρεάζουν τις επιλογές των παιδιών.

Με την ολοκλήρωση του κατασκευαστικού μέρους πραγματοποιήθηκε και η δεύτερη έρευνα την άνοιξη του 2005, που έγινε σε νηπιαγωγεία του Βόλου και

στόχος της ήταν να βρεθεί με ποια τεχνική αρέσει στα παιδιά να παίζουν κουκλοθέατρο και με ποια τεχνική τους αρέσει να βλέπουν κουκλοθέατρο. Από την έρευνα φάνηκε ότι η κούκλα του θεάτρου σκιών(που συχνά τα παιδιά την ονόμαζαν Καραγκιόζη, καθώς ο Καραγκιόζης στην Ελλάδα έχει ταυτιστεί με το Θέατρο σκιών) άρεσε περισσότερο στα παιδιά και για τις δυο περιπτώσεις.

Παρακάτω ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των δύο ερευνών.

3.2 Οι διαφορετικοί τύποι κούκλας που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα

Τα διαφορετικά είδη κούκλας που επιλέχθηκαν να κατασκευαστούν είναι τύπου: Μαριονέτας-Νευρόσπαστου, Μάπετ-Όπερας, Γαντόκουκλας, Δαχτυλόκουκλας και θεάτρου σκιών. Χρησιμοποιήθηκαν για όλες τις κούκλες τα ίδια υφάσματα άλλα και αξεσουάρ, όπως το φτερό και τα μαλλιά, για να αποκλειστούν άλλοι παράγοντες –πέρα από την διαφορετική τεχνική κατασκευής κούκλας- που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις επιλογές των παιδιών. Γενικά επιλέχθηκαν να κατασκευαστούν κούκλες σχεδόν από όλους τους τύπους που υπάρχουν, εάν λάβουμε υπόψη μας ότι η εικόνα του ήρωα που χρησιμοποιήθηκε κατά την διαδικασία της πρώτης έρευνας αντιπροσωπεύει την επίπεδη κούκλα. Άλλο ένα κριτήριο για την επιλογή ήταν το μέγεθος της και η διαφορετική τεχνική κατασκευής της.

Για την κατασκευή των κούκλων χρειάστηκαν αρκετές ώρες, καθώς η καθεμία θα έπρεπε να ήταν κατασκευασμένη έτσι ώστε να είναι όμοια με τις άλλες, αλλά και να είναι κατάλληλη για να χρησιμοποιηθεί από παιδιά.. Όπως είναι φυσικό η κάθε μια είχε τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τόσο όσο αφορά τον τρόπο κατασκευής της αλλά και όσο αφορά την εξωτερική της εμφάνιση. Έτσι παρακάτω παραθέτω λίγα λόγια για την κάθε κούκλα ξεχωριστά.

• Μαριονέτα-νευρόσπαστο (χωρίς κλωστές)

Πρόκειται για μια μαριονέτα- νευρόσπαστο χωρίς κλωστές. Ο λόγος που επιλέχθηκε να μην έχει κλωστές ήταν για να είναι πιο προσιτή και να μπορεί να παιχτεί ευκολότερα από τα παιδιά του νηπιαγωγείου, καθώς η μαριονέτα με κλωστές δεν είναι ενδεικτική για μικρά παιδιά ακόμη και εάν αποτελείτε από λίγες μόνο κλωστές.

Το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια είναι φτιαγμένα από κόλλα ατλακόλ και χαρτί υγείας, από υλικό δηλαδή που δεν μπορεί να σπάσει. Κάτι που γνωρίζουμε ότι είναι πολύ σημαντικό όταν έχουμε να κάνουμε με κούκλα που θα χρησιμοποιήσουν μικρά παιδιά. Άλλο ένα πλεονέκτημα του συγκεκριμένου υλικού ήταν το γεγονός ότι ήταν πολύ ελαφριά όλα αυτά τα μέλη και κατά επέκταση έκαναν ολόκληρη την κούκλα πιο ελαφριά. Η συγκεκριμένη κούκλα ήταν ένα ομοίωμα πραγματικό του Πήτερ Παν με χέρια πόδια, σώμα και κεφάλι. Το μέγεθος της ήταν σχετικά μεγάλο, περίπου 75 εκ., που παρέπεμπε ωστόσο στις κούκλες- παιχνίδια που παίζουν τα παιδιά τόσο στο χώρο του νηπιαγωγείου όσο και στο σπίτι τους. Ακόμη το σώμα της ήταν σχεδόν γεμισμένο με υαλοβάμβακα, για να της επιτρέπει να κάνει πολλές κινήσεις.

Βασικό χαρακτηριστικό της εν λόγω κούκλας και γενικότερα της συγκεκριμένης τεχνικής είναι το γεγονός ότι είναι πολύ ευκίνητη και πολλές φορές μπορεί να πάρει πολύ αστείες στάσεις που διασκεδάζουν τα παιδιά. Γενικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολύ εύκολα από μικρά παιδιά.

● Μάπετ-Όπερας

Ήταν η πιο μεγάλη κούκλα που χρησιμοποίησα στην έρευνα, καθώς το μέγεθος της ήταν περίπου 85 εκ.. Αν και μεγάλη το βάρος της δεν ήταν πολύ

παραπάνω από της μαριονέτας. Η συγκεκριμένη κούκλα δεν είχε ολόκληρο σώμα , είχε μόνο το κεφάλι της και μια μπλούζα. Ο κουκλοπαίχτης τοποθετεί τα χέρια του μέσα για να την κινήσει. Το ένα χέρι μπαίνει μέσα στο κεφάλι, όπου κουνάει το στόμα και το άλλο βγαίνει μέσα από το μανίκι και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως το χέρι της κούκλας.

Όλη η κούκλα είναι κατασκευασμένη από υφάσματα, σφουγγάρι και άλλα υλικά και αυτό την κάνει πολύ μαλακή. Χρησιμοποιείται συχνά σε κουκλοθεατρικές παραστάσεις καθώς είναι πολύ εκφραστική και διακρίνεται εύκολα από μακριά. Επίσης πλησιάζει περισσότερες από όλες τα ανθρώπινα πρότυπα, κυρίως λόγω του μεγέθους της.

• Γαντόκούκλα

Κατασκευασμένη και αυτή κυρίως από ύφασμα και υαλοβάμβακα. Είναι από τις πιο προσιτές κούκλες για τα παιδιά του νηπιαγωγείου, καθώς είναι αυτές που χρησιμοποιούνται επί το πλείστον στη γωνιά του κουκλοθέατρου. Είναι σχετικά μικρή καθώς το μέγεθος της είναι περίπου 40 εκ., ελαφριά και εύκολη στο παίξιμο, αρκεί ο κουκλοπαίχτης να τοποθετήσει το χέρι του μέσα και να την κινήσει. Τέλος και αυτή η κούκλα δεν περιλαμβάνει πόδια.

• Δαχτυλόκουκλα

Είναι η πιο μικρή από τις κούκλες που κατασκευάστηκαν στην συγκεκριμένη έρευνα, καθώς είναι μόλις 13 εκ.. Το πρόσωπο της είναι φτιαγμένο από ατλακόλ και χαρτί υγείας, ενώ τα σώμα της από ύφασμα. Παίζεται τοποθετώντας το δάχτυλό σου μέσα στο σώμα της και εξαιτίας του μεγέθους της είναι ιδιαίτερα αγαπητή στα μικρά παιδιά. Τέλος και αυτή η κούκλα δεν περιλαμβάνει πόδια.

• Θεάτρου σκιών

Η συγκεκριμένη τεχνική είναι φτιαγμένη από σκληρό χαρτόνι και ύφασμα. Είναι πολύ σημαντικό τα υλικά που είναι κατασκευασμένες οι κούκλες να μην είναι επικίνδυνα για τα παιδιά αλλά και να είναι ανθεκτικά.

Στην συγκεκριμένη τεχνική ο Πήτερ Παν παρουσιάζεται στο κεφάλι προφίλ ενώ στο σώμα ανφάς (όπως δηλαδή ζωγράφιζαν οι αρχαίοι Αιγύπτιοι, αλλά και πολλές φορές τα παιδιά σήμερα, αλλά και όπως σχεδόν είναι οι περισσότερες φιγούρες του καραγκιόζη) επειδή θέλαμε να φαίνονται τα πιο εύκολα αναγνωρίσιμα

μέρη του ήρωα. Το μέγεθος της συγκεκριμένης κούκλας είναι σχεδόν 60 εκ. Είναι πολύ ελαφριά και πιάνεται από το μαστούνι. Είναι ενωμένη στον λαιμό, το σώμα και τα χέρια, κάτι που της επιτρέπει να κινείται εύκολα.

Είναι μια γενικά εντυπωσιακή τεχνική κατασκευής κούκλας θεάτρου σκιών, όχι από της πιο γνωστές που ωστόσο αρέσει σε μικρούς και μεγάλους. Η κατασκευή της χρειάζεται πολύ υπομονή, λεπτομέρεια και μεράκι.

ΠΡΩΤΗ ΕΡΕΥΝΑ:

3.3 Στόχος της έρευνας

Βασικός στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να βρεθεί ποιος είναι ο αγαπημένος ήρωας παραμυθιών, παιδιών νηπιαγωγείου. Καθώς επίσης να διερευνηθεί κατά πόσον το φύλο ή η περιοχή που βρίσκονται τα παιδιά καθορίζουν την επιλογή τους αυτή.

3.4 Το δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 100 παιδιά Νηπιαγωγείου. Πιο συγκεκριμένα στην έρευνα πήραν μέρος παιδιά από το 28^ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου, το 12^ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου, τον Παιδικό Σταθμό Μικρόκοσμος στην Αλεξανδρούπολη, το 23^ο Νηπιαγωγείο Βόλου (Νεάπολη) και τον Παιδικό Σταθμό Γιάννη Δήμου στο Βόλο. Από τα παιδιά αυτά τα μισά ήταν αγόρια και τα άλλα μισά κορίτσια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Παρουσίαση του δείγματος ως προς το φύλο και την περιοχή

Φύλο	Αλεξανδρούπολη	Βόλος	Ηράκλειο	Σύνολο
Αγόρια	11	26	13	50
Κορίτσια	5	24	21	50
Σύνολο	16	50	34	100

3.5 Η διαδικασία της έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον χειμώνα του 2004-2005 σε νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς της Αλεξανδρούπολης, του Βόλου και του Ηρακλείου. Τα παιδιά είχαν να επιλέξουν ανάμεσα σε 7 διαφορετικούς ήρωες, τον αγαπημένο τους και να αιτιολογήσουν την απάντησή τους. Κάθε παιδί χωριστά εκκαλείτο να διαλέξει τον ήρωα που του αρέσει, μέσω της επίδειξης κάποιων εικόνων των εξής ηρώων: Κοκκινোসκουφίτσα, Κοντορεβιθούλης, Παπουτσωμένος Γάτος, Πήτερ Παν, Πινόκιο, Σταχτοπούτα και Χιονάτη (βλ. Παράρτημα). Για να είμαι βέβαιη ότι το παιδί κατανοούσε τις εικόνες και γνώριζε εκ των προτέρων όλους τους ήρωες πριν επιλέξει τον αγαπημένο του, του ζητούσα να μου πει τα ονόματα όλων των ηρώων. Αν δεν ήξερε κάποιο από αυτά, βοηθούσα εγώ τα παιδιά, λέγοντας τα ονόματα τους και το παραμύθι που πρωταγωνιστούν. Οι απαντήσεις των παιδιών ήταν προφορικές και τις κατέγραφα σε ένα πίνακα (βλ. Παράρτημα).

3.6 Αποτελέσματα

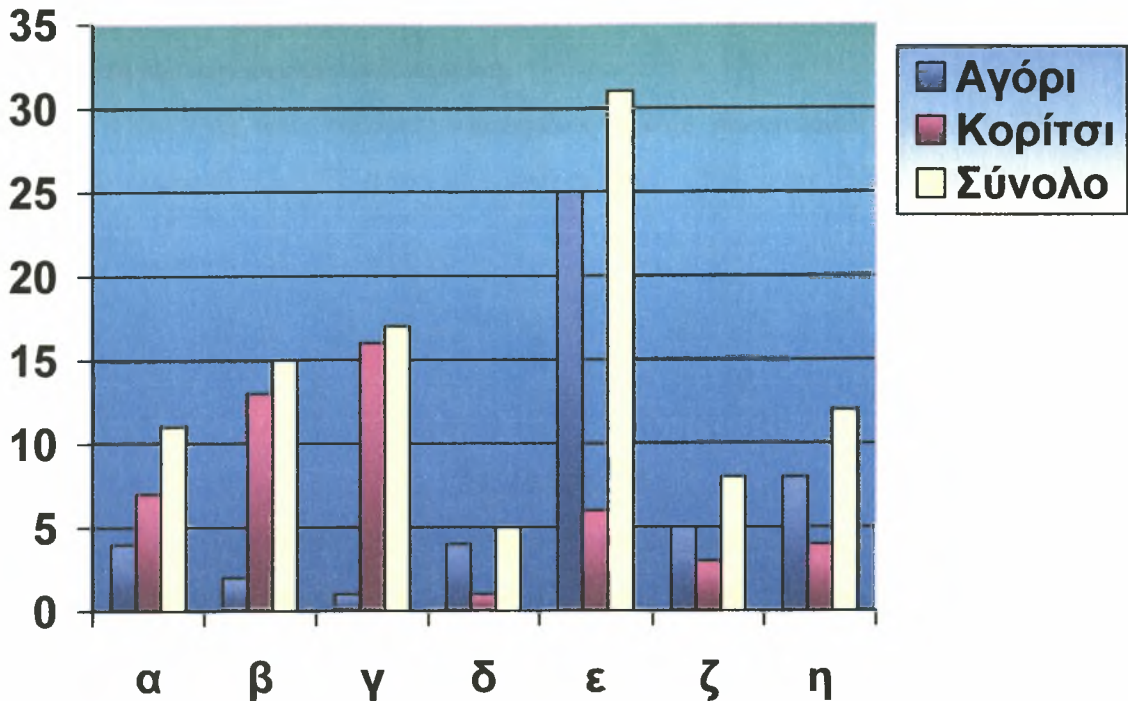
Οι απαντήσεις των παιδιών στο ερώτημα ποιος είναι ο αγαπημένος τους ήρωας ομαδοποιήθηκαν και παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Παρουσίαση των απαντήσεων των παιδιών ως προς την επιλογή του αγαπημένου τους παραμυθοήρωα με βάση το φύλο.

Φύλο	Ήρωας Κοκκίνο-σκουφίτσα	Χιονάτη	Σταχτοπούτα	Κοντορεβιθούλης	Πήτερ Παν	Πινόκιο	Παπουτσωμένος Γάτος	Σύνολο
Αγόρι	4	2	1	4	25	5	8	49
Κορίτσι	7	13	16	1	6	3	4	50
Σύνολο	11	15	17	5	31	8	12	99

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ 2

Όπου: α= Κοκκινোসκουφίτσα, β= Χιονάτη, γ= Σταχτοπούτα, δ= Κοντορεβιθούλης, ε= Πήτερ Παν , ζ= Πινόκιο και η= Παπουτσωμένος Γάτος

Παρατηρούμε ότι το 31% των παιδιών διάλεξε τον Πήτερ Παν ως αγαπημένο ήρωα. Από αυτά το 80% ήταν αγόρια ενώ το 20% κορίτσια. Ακολουθεί η Σταχτοπούτα με ποσοστό 17%, έπειτα η Χιονάτη με ποσοστό 15%, ο Παπουτσωμένος Γάτος με ποσοστό 12%, η Κοκκινোসκουφίτσα με ποσοστό 11%, Ο Πινόκιο με 8% και τέλος ο Κοντορεβιθούλης με ποσοστό μόλις 5%. Στην πλειοψηφία των απαντήσεων φαίνεται η επιρροή που έχει το φύλο στην επιλογή του ήρωα, αφού τα κορίτσια με ποσοστό 72% επιλέγουν θηλυκό ήρωα και τα αγόρια με ποσοστό 84% επιλέγουν αρσενικό ήρωα. Παρατηρούμε ακόμη μια συσπείρωση των αγοριών στο πρόσωπο του Πήτερ Παν -καθώς το 62% των αγοριών τον επιλέγει - σε αντίθεση με τα κορίτσια που χωρίζονται σχεδόν ισομερώς ανάμεσα στην Χιονάτη και την Σταχτοπούτα με ποσοστό 30% και 34% αντίστοιχα.

Τέλος οφείλω να αναφέρω ότι ένα παιδί από το δείγμα δεν θεωρεί κανένα από τους παραπάνω ήρωες αγαπημένο του και αρνήθηκε να απαντήσει στο εν λόγω ερώτημα (Δεν εμφανίζεται η απάντηση αυτή στον Πίνακα 2).

Όσο αφορά τις τυχόν διαφορές που μπορεί να υπήρχαν στην επιλογή του ήρωα από παιδιά διαφορετικών περιοχών της Ελλάδας, από την έρευνα φάνηκε ότι αυτές δεν είναι σημαντικές. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 3) παρουσιάζονται οι απαντήσεις των παιδιών ανά περιοχή.

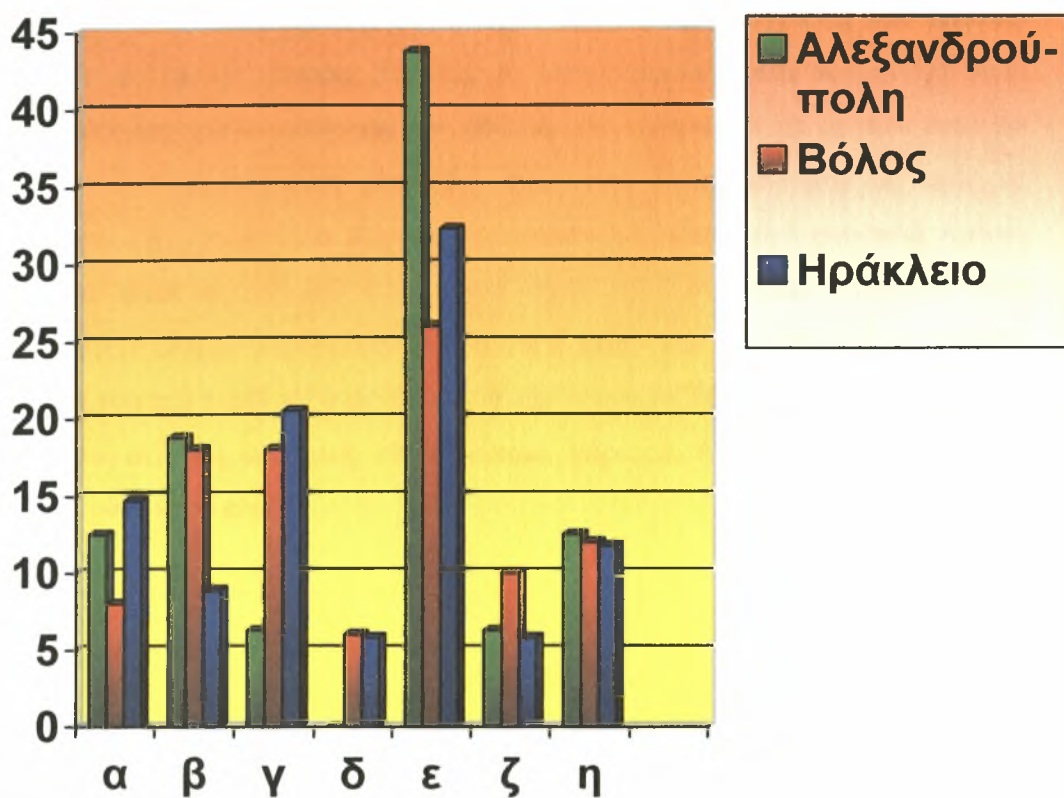
Και στις τρεις περιοχές αγαπημένος ήρωας των παιδιών βγαίνει ο Πήτερ Παν με ποσοστό 43,75% στην Αλεξανδρούπολη, 26% στον Βόλο και 32,3 στο Ηράκλειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Παρουσίαση των απαντήσεων των παιδιών ως προς την επιλογή του αγαπημένου τους παραμυθόηρωα με βάση την πόλη που ζουν.

<i>Πόλη</i>	<i>Κοκκινο-σκουφίτσα</i>	<i>Χιονάτη</i>	<i>Σταχτοπούτα</i>	<i>Κοντορε-βιθο</i>	<i>Πήτερ Παν</i>	<i>Πινόκιο</i>	<i>Παπου-Τσωμένος Γάτος</i>
Αλεξανδρού-Πολη	12,5%	18,75%	6,25	0	43,75%	6,25%	12,5%
Βόλος	8%	18%	18%	6%	26%	10%	12%
Ηράκλειο	14,7%	8,87%	20,5%	5,8%	32,3%	5,8%	11,76%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 3

Όπου: α= Κοκκινোসκουφίτσα, β= Χιονάτη, γ= Σταχτοπούτα, δ= Κοντορεβιθούλης,
ε= Πήτερ Παν , ζ= Πινόκιο και η= Παλουτσωμένος Γάτος

Από την ανάλυση των απαντήσεων των παιδιών στο ερώτημα «Τι σου αρέσει περισσότερο σε αυτόν τον ήρωα;» προκύπτουν οι εξής κατηγορίες:

1. Επιλογή με βάση κάποιο εξωτερικό στοιχείο του ήρωα (ρούχα, γοβάκι, ομορφιά, κτλ.).
2. Επιλογή με βάση κάποιο χάρισμα- ικανότητα (όπως π.χ. εξυπνάδα, επειδή πετάει κτλ.).
3. Επιλογή με βάση κάποιον άλλου ήρωα που υπάρχει σε αυτό το παραμύθι ή κάποιο άλλο στοιχείο του παραμυθιού(π.χ. Ο λύκος, στην Κοκκινোসκουφίτσα ή οι νάνοι στην Χιονάτη).

4.Επιλογή με βάση κάτι που δεν συνδέεται ούτε με τον ήρωα ούτε με την ιστορία ή χωρίς κάποιο ιδιαίτερο λόγο (π.χ. μου αρέσει έτσι χωρίς λόγο ή μου άρεσε όταν έκανε τον δάσκαλο στους κακούς.).

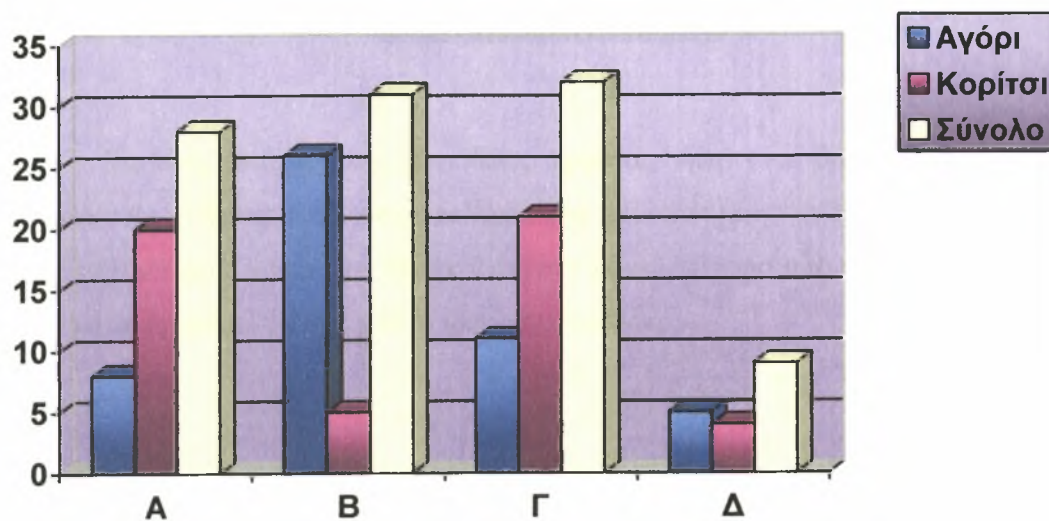
Με βάση αυτές τις κατηγορίες και τις επιμέρους απαντήσεις των παιδιών προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας (Πίνακας 4). Όπως φαίνεται στον πίνακα έχει γίνει ένας διαχωρισμός των απαντήσεων που έδωσαν τα κορίτσια με εκείνα των αγοριών καθώς και εδώ παρατηρείται μια πολύ σημαντική διαφοροποίηση ως προς τα κριτήρια των δύο φύλων. Τα Κορίτσια -με ποσοστό 20%- αυτό που τους αρέσει περισσότερο στον αγαπημένο τους ήρωα σχετίζεται με κάποιο εξωτερικό του χαρακτηριστικό (κυρίως την ομορφιά) ή -με ποσοστό 13%- με κάποιο άλλο στοιχείο ή πρόσωπο του παραμυθιού, ενώ τα αγόρια -με ποσοστό 26% -αυτό που θαυμάζουν περισσότερο στον ήρωα τους είναι κάποιο χάρισμα ή ικανότητα που αυτός διαθέτει(κυρίως να πετάει).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Απαντήσεις των παιδιών στο ερώτημα τι τους αρέσει περισσότερο στον αγαπημένο τους παραμυθοήρωα

Φύλο	Εξωτερικό στοιχείο	Χάρισμα-Ικανότητα	Άλλος ήρωας ή στοιχείο του παραμυθιού	Χωρίς λόγο
Αγόρι	8%	26%	13%	5%
Κορίτσι	20%	5%	19%	4%
Σύνολο	28%	31%	32%	9%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 4

Όπου Α= Εξωτερικό στοιχείο, Β= Χάρισμα- Ικανότητα, Γ= Άλλος ήρωας ή στοιχείο του παραμυθιού,
Δ= Χωρίς λόγο.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΡΕΥΝΑ:

3.7 Στόχος της έρευνας

Βασικός στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να βρεθεί ποια τεχνική κατασκευής κούκλας αρέσει περισσότερο στα παιδιά νηπιαγωγείου και ειδικότερα με ποια τεχνική τους αρέσει να παρακολουθούν κουκλοθέατρο από άλλους και με ποια τεχνική τους αρέσει να παίζουν οι ίδιοι κουκλοθέατρο.

3.8 Το δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 44 παιδιά Νηπιαγωγείου. Πιο συγκεκριμένα στην έρευνα πήραν μέρος παιδιά από το 23^ο Νηπιαγωγείο Βόλου (Νεάπολη) και το 4^ο Νηπιαγωγείο Βόλου. Από τα παιδιά αυτά τα μισά ήταν αγόρια και τα μισά κορίτσια. Στην συγκεκριμένη έρευνα το δείγμα αποτελείται από παιδιά μόνο της περιοχής του Βόλου καθώς ήταν δύσκολη η μεταφορά των κούκλων στα σχολεία των περιοχών της πρώτης έρευνας (Ηράκλειο και Αλεξανδρούπολη).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Παρουσίαση του δείγματος ως προς το φύλο

Φύλο	Δείγμα
Αγόρια	22
Κορίτσια	22
Σύνολο	44

3.9 Η διαδικασία της έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε την άνοιξη του 2005 σε δύο νηπιαγωγεία του Βόλου, το 23^ο Νηπιαγωγείο Βόλου (Νεάπολη) και το 4^ο Νηπιαγωγείο Βόλου. Αρχικά έβαζα τις πέντε κούκλες που είχα κατασκευάσει στο χαλί της γωνιάς της συζήτησης (ή γωνιά της παρεούλας). Η θέση που τις τοποθετούσα ήταν κάθε φορά συγκεκριμένη, αριστερά η Μάπετ, έπειτα η δαχτυλόκουκλα και η θεάτρου σκιών, έπειτα η γαντόκουκλα και δεξιά η μαριονέτα (βλ. Παράρτημα). Τις τοποθετούσα δηλαδή με γνώμονα το μέγεθος τους, βάζοντας τις δύο μεγαλύτερες στις δύο άκρες και τις υπόλοιπες στο κέντρο για να υπάρχει μια συμμετρία. Έπειτα ζητούσα από κάθε παιδί ξεχωριστά να καθίσει κοντά μου και να επιλέξει την κούκλα που του αρέσει περισσότερο και να παίξει μαζί της. Παρατηρούσα τις κινήσεις του και γενικότερα την συμπεριφορά του απέναντι στην κούκλα και το κατέγραφα σε ένα πίνακα (βλ. Παράρτημα). Έπειτα παρότρυνα να πάρει μια άλλη κούκλα και έπειτά μια άλλη μέχρι που το παιδί να παίξει με όλες τις κούκλες, κάθε φορά κατέγραφα την συμπεριφορά του. Στο τέλος ρωτούσα το παιδί εάν εγώ έπαιζα κουκλοθέατρο στο κουκλόσπιτο της τάξης του με ποια κούκλα θα ήθελε να με δει να παίζω και τέλος το ρωτούσα εάν ήξεραν ποιος είναι αυτός ο ήρωας ή εάν του θυμίζει κάποιον ήρωα παραμυθιού. Έπειτα το ευχαριστούσα για την βοήθεια του και καλούσα κάποιον άλλο παιδί να έρθει. Πρέπει τέλος να επισημάνω ότι εξηγούσα στα παιδιά ότι δεν θα έπρεπε να πουν στους υπόλοιπους τι κάναμε καθώς ήταν μυστικό, έτσι έως ένα βαθμό η πλειοψηφία των παιδιών δεν επηρεαζόταν από τις επιλογές των φίλων τους.

3.10 Αποτελέσματα

Η σειρά επιλογής ίδιου ήρωα κούκλας, με διαφορετική τεχνική κατασκευής ομαδοποιήθηκαν και παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Παρουσίαση των απαντήσεων των παιδιών στο ερώτημα: «Με ποια κούκλα
θα ήθελες να παίξεις πρώτα... και μετά και μετά...»

Κούκλα \ Επιλογή	Δεν την επιλέγει	1η	2η	3η	4η	5η	Σύνολο
Μάπετ	4	—	7	10	7	16	44
Γαντόκουκλα	1	11	7	9	13	3	44
Θέατρο σκιών	3	19	10	5	4	3	44
Δαχτυλόκουκλα	2	8	12	5	8	9	44
Μαριονέτα	2	5	6	13	8	10	44

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 6

Παρατηρούμε ότι το 43,8% των παιδιών θα ήθελε να παίζει πρώτα με την κούκλα του θεάτρου σκιών, έπειτα (όσο αφορά την πρώτη τους επιλογή) ακολουθεί η γαντόκουκλα με ποσοστό 25%, έπειτα η μαριονέτα με ποσοστό 11,36% και τέλος η δαχτυλόκουκλα με ποσοστό 6,81%. Αξίζει να σημειωθεί ότι κανένα παιδί δεν επέλεξε την Μάπετ ως πρώτη του επιλογή, άλλωστε όπως φαίνεται και από τον πίνακα η μάπετ ήταν εκείνη που επιλέχτηκε περισσότερο στις τελευταίες θέσεις από τα παιδιά. Όπως φαίνεται και από τις απαντήσεις τους στο Παράρτημα τους προκαλούσε φόβο και την αίσθηση ότι δεν θα μπορούσαν να την σηκώσουν. Όσο αναφορά την δεύτερη επιλογή των παιδιών η κούκλα που επιλέχτηκε από τα περισσότερα παιδιά ήταν η δαχτυλόκουκλα με ποσοστό 27,7% και ακολουθεί η θεάτρου σκιών με ποσοστό 22,7%. Στην τρίτη τους τα περισσότερα παιδιά επέλεξαν την μαριονέτα με ποσοστό 29,54%, ενώ στην τέταρτη επιλογή βλέπουμε τα παιδιά να διαλέγουν την γαντόκουκλα με ποσοστό 29,54%. Τέλος όπως ανέφερα και προηγουμένως τα παιδιά επέλεγον τελευταία την μάπετ με ποσοστό 36,36%.

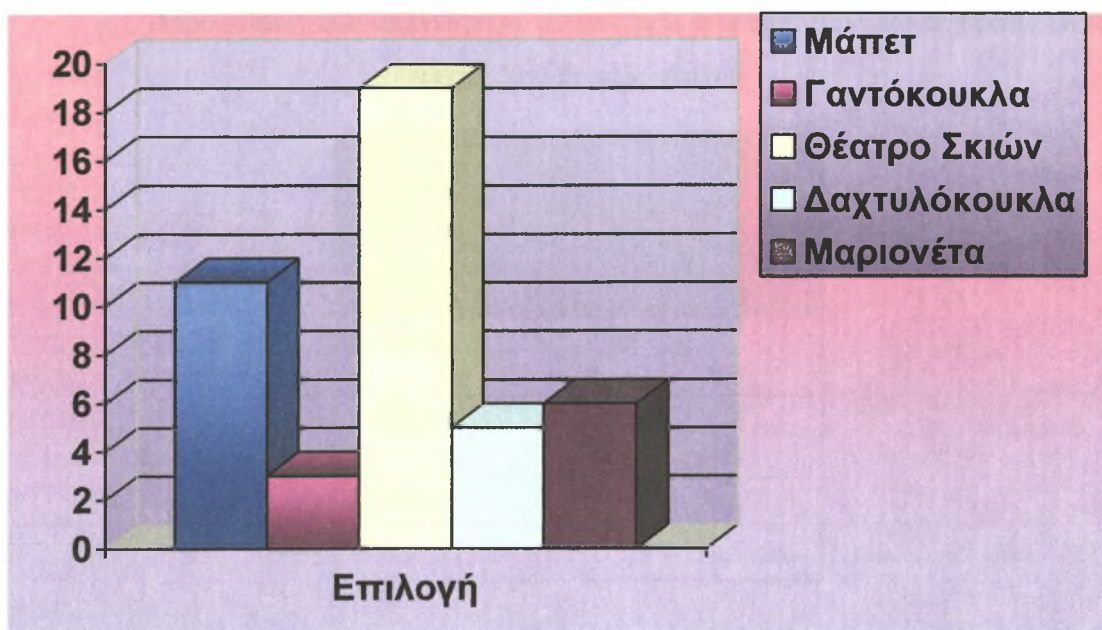
Παρατηρούμε λοιπόν μια συσπείρωση των παιδιών όσος αφορά τις πρώτες και τελευταίες επιλογές τους. Αυτό τέλος που είναι σαφές είναι το γεγονός ότι τα παιδιά προτιμούν ην κούκλα του θεάτρου σκιών, την δαχτυλόκουκλα και την γαντόκουκλα από ότι την μαριονέτα και την μάπετ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Παρουσίαση των απαντήσεων των παιδιών στο ερώτημα: Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο;

Κούκλες	Επιλογή
Μάπετ	11
Γαντόκουκλα	3
Θέατρο σκιών	19
Δαχτυλόκουκλα	5
Μαριονέτα	6
Σύνολο	44

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 7

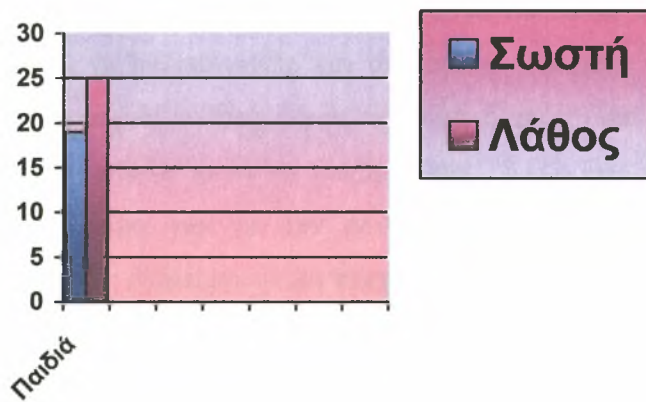
Από την ανάλυση των απαντήσεων των παιδιών στο ερώτημα με ποια κούκλα θα ήθελαν να δουν κάποιον άλλο να παίξει κουκλοθέατρο, προκύπτει και πάλι η κούκλα του θεάτρου σκιών ως η πρώτη τους επιλογή, με ποσοστό 43,18%, έπειτα ακολουθεί η μάπετ με ποσοστό 25%. Βλέπουμε λοιπόν ότι εδώ υπάρχει μια διαφοροποίηση και ότι τα παιδιά είναι πιο δεκτικά στην παρακολούθηση μιας κουκλοθεατρικής παράστασης με την μάπετ από το να παίξουν οι ίδιοι μαζί της. Έπειτα ακολουθεί η μαριονέτα με ποσοστό 13,63, έπειτα η δαχτυλόκουκλα με ποσοστό 11,36 και τελευταία η γαντόκουκλα με ποσοστό μόλις 6,81%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Παρουσίαση των απαντήσεων των παιδιών στο ερώτημα: Ποιος ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα;

Απάντηση	Παιδιά
Σωστή	19
Λάθος	25
Σύνολο	44

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΙΝΑΚΑ 8

Όπως φαίνεται τέλος από τον παραπάνω πίνακα και διάγραμμα τα περισσότερα παιδιά δεν αναγνώρισαν τον ήρωα της κούκλας. Ακόμη- παρόλο που είχαν χρησιμοποιηθεί τα ίδια χρώματα και τα ίδια υφάσματα για όλες τις κούκλες- η πλειοψηφία των παιδιών δεν κατάλαβε ότι πρόκειται για τον ίδιο ήρωα. Έτσι λοιπόν τα παιδιά με ποσοστό 56,81% δεν αναγνώρισαν ότι οι κούκλες ήταν ο Πήτερ Παν. Τέλος όπως φαίνεται και από τις απαντήσεις των παιδιών που βρίσκονται στο παράρτημα πολλά ήταν εκείνα που χαρακτήριζαν την κούκλα με βάση την τεχνική κατασκευής της. Αυτό συνέβαινε κυρίως με την κούκλα του θεάτρου σκιών που πολλά παιδιά την ονόμαζαν καραγκιόζη.

Γενικά Συμπεράσματα

Μετά από την ανάλυση των δύο ερευνών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αγαπημένος ήρωας παραμυθιών βρέθηκε να είναι ο Πήτερ Παν . Παρόλα αυτά δεν θα πρέπει να λησμονήσουμε το γεγονός ότι τόσο η Σταχτοπούτα όσο και η Χιονάτη παρουσίασαν εξαιρετικά μεγάλα ποσοστά όσο αφορά τις επιλογές κυρίως των κοριτσιών. Βλέπουμε λοιπόν παραδοσιακά πιο αγαπητοί ήρωες, όπως π.χ. η Κοκκινোসκουφίτσα έχουν χάσει την αίγλη και την επιρροή τους και πλέον νέοι και πιο σύγχρονοι ήρωες τους έχουν αντικαταστήσει. Όσο αναφορά τον Πήτερ Παν δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα κυκλοφόρησε μια νέα ταινία της Disney, κάτι που μπορεί να επηρέασε πολλά παιδιά να τον επιλέξουν σε σχέση με κάποιον άλλο ήρωα. Αξιοσημείωτη είναι ακόμη και η διαφορά που παρουσιάστηκε ανάμεσα στις επιλογές των δύο φύλων. Αν και ήταν κάτι αναμενόμενο, ότι δηλαδή τα παιδιά θα διάλεγαν ήρωες του ίδιου φύλου, ωστόσο το τόσο υψηλό ποσοστό συνεχίζει να με ξαφνιάζει.

Ακόμη από την δεύτερη έρευνα φάνηκε πόσο αγαπητό είδος είναι για τα παιδιά το θέατρο σκιών αλλά και η συγκεκριμένη τεχνική κατασκευής κούκλας. Επειδή η ύπαρξη αυτού του είδους δεν είναι και τόσο δημοφιλής στις τάξεις του νηπιαγωγείου, τα εντυπωσιάζει και τα μαγεύει και μόνο η θέα της κούκλας, Ίσως τους φαίνεται μαγικό το παιχνίδι με την σκιά ή ακόμη και η κίνηση που μπορούν να δώσουν στην κούκλα κατά το παίξιμο τους. Άλλο ένα στοιχείο που πιστεύω ότι αποτέλεσε κίνητρο για να την επιλέξουν τα παιδιά ήταν ότι έχει ένα πολύ συγκεκριμένο και ιδιαίτερο τρόπο πιασίματος, τελείως διαφορετικό από τις υπόλοιπες κούκλες που πήραν στην έρευνα.

Γενικά κατά την διάρκεια της έρευνα φάνηκε τι σχέσεις μπορεί να αναπτύξει ένα παιδί με την κούκλα, πως μπορεί να την χειριστεί, να μιλήσει μαζί της αλλά και απλά να την παρατηρήσει. Η πλειοψηφία των παιδιών που συμμετείχαν στην έρευνα φάνηκαν να διασκεδάζουν την επαφή τους με την κούκλα. Μίλησαν μαζί της και χρησιμοποίησαν πολύ δημιουργικά την φαντασία τους για να κάνουν τον ήρωα να τραγουδάει διάφορους σκοπούς, να χοροπηδάει ή να συνομιλεί με τους φίλους τους. Ακόμη από την ερευνά διαπίστωσα πως τα περισσότερα παιδιά ήξεραν πώς να χειριστούν την κάθε κούκλα και ακόμη και εκείνα που αρχικά φάνηκε να μην το γνωρίζουν στο τέλος κατάφεραν να βρουν τις ιδιαιτερότητες της κάθε μίας και να την χειριστούν σωστά..

Επίσης πολύ σημαντικό παράγοντα φάνηκε να παίζει το μέγεθος της κούκλας. Κούκλες μικρότερες, που πλησιάζουν περισσότερο στον σωματότυπο των παιδιών, είναι πιο οικείες στα παιδιά. Ακόμη όμως και εάν η γνώμη των παιδιών είναι αρνητική ως προς μια συγκεκριμένη τεχνική κατασκευής, μπορεί εύκολα να αλλάξει, εάν δοθεί χρόνος και κίνητρα στα παιδιά να παίξουν μαζί της και να την γνωρίσουν καλύτερα.

Επίσης κατά την διαδικασία της έρευνας φάνηκε ότι τα υλικά που είναι κατασκευασμένες οι κούκλες πρέπει να διαλέγονται πολύ προσεκτικά και με γνώμονα πάντα ότι θα χρησιμοποιηθούν από παιδιά. Αυτό συνεπάγεται υλικά ακίνδυνα για τα παιδιά αλλά και ανθεκτικά έτσι ώστε να μπορούν να αντέξουν στην βίαιη καμιά φορά συμπεριφορά των παιδιών. Πιστεύω τέλος ότι τέτοιες κούκλες μπορούν να κατασκευαστούν με ευκολία από τους εκπαιδευτικούς, κάτι που θα τις κάνει ακόμη πιο αγαπητές.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να επισημάνω πως μέσα στα πλαίσια αυτής της έρευνας, διαπιστώθηκε για άλλη μια φορά η μοναδική σχέση που μπορεί να αναπτυχθεί ανάμεσα στο παιδί και στην κούκλα. Η επαφή αυτή είναι πολύ σημαντική για τα παιδιά και θα πρέπει να γίνεται με όσο πιο πολλές διαφορετικές τεχνικές γίνεται, καθώς η καθεμία μπορεί να δώσει στο παιδί και άλλα πράγματα. Τα παιδιά πάντως φαίνεται να έχουν κάνει την επιλογή τους όσο αφορά την τεχνική εκείνη που τους αρέσει περισσότερο να βλέπουν και να παίζουν κουκλοθέατρο και αυτή είναι η κούκλα του θεάτρου σκιών. Ίσως ξαναεξετάζοντας τα αποτελέσματα αυτά να αναθεωρήσουν κάποιοι εκπαιδευτικοί τις επιλογές τους.

Βιβλιογραφία:

- © **Αναγνωστόπουλος Β.Δ.**, Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού, Καστανιώτης, Αθήνα 1997
- © **Αναγνωστόπουλος Β.Δ.**, Συμπληρωματικός φάκελος στο μάθημα: Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού, Πανεπιστημιακές εκδόσεις, Βόλος 2005.
- © **Αναγνωστόπουλος Β.Δ.**, Θέατρο σκιών και εκπαίδευση, Καστανιώτης, Αθήνα 2003.
- © **Αναστασόπουλος Χ.**, Κουκλοθεατρικά... και όχι μόνο!, Αχαϊκές, Πάτρα 1991
- © **Αναστασόπουλος Χ.**, Για μια νέα θεώρηση πάνω στο κουκλοθέατρο, Ηράκλειτος, Αθήνα 1992.
- © **Γενειδάκη Αρβανιτίδου**, Η μικρή μας αυλαία, Σμυρνιωτάκης, Αθήνα 1992.
- © **Δαράκη Πέπη**, Κουκλοθέατρο, Gutenberg, Αθήνα 1992.
- © **ΔΡ. Κίλεϋ Ντάν**, Το σύνδρομο του Πήτερ Παν, Θυμάρι, Αθήνα 1986.
- © **Κοντογιάννη Αλκηστις**, Κουκλο-θέατρο σκιών, Αθήνα 1992.
- © **Κουν Κάρολος**, Για το θέατρο, Ιθάκη, Αθήνα 1981.
- © **Μαγουλιώτης Απόστολος**, Κουκλοθέατρο I, Πως στήνεται ένα έργο, εκδόσεις Καστανιώτης, Αθήνα 1999.
- © **Μαγουλιώτης Απόστολος**, Ιστορία κουκλοθέατρο, Πανεπιστημιακές σημειώσεις, πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2001.
- © **Ματθαίου, Σ. Οικονόμου, Ε.** Όταν οι κούκλες ζωντανεύουν, Ελληνικά γράμματα, Αθήνα 1996.
- © **Μπετελχάϊμ Μπρούνο**, Η γοητεία των παραμυθιών, εκδόσεις Γλάρος, Αθήνα 1995.
- © **Μυσταδίκη Αικατερίνη**, KARAGÖZ, Το θέατρο σκιών στην Ελλάδα και στην Τουρκία, Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1982.
- © **Κολέτ Ντόουλινγκ**, Το σύνδρομο της Σταχτοπούτας- ο φόβος της γυναικάς μπροστά στην ανεξαρτησία, Γλάρος, Αθήνα 1983.
- © **Πάτσαλης Χρίστος**, Θέατρο σκιών και κουκλοθέατρο στο σχολείο, Αθήνα 1998.

- © Πούχνερ Βάλτερ, Οι βαλκανικές διαστάσεις του Καραγκιόζη, Στιγμή, Αθήνα 1985.
- © Στοϊλη Μελίσα, ΒΗΜΑΖΙΝΟ, "Παραμύθια με νόημα., Οκτ 2004
- © **Barrie J.M.**, Πήτερ παν ή το παιδί που αρνιόταν να μεγαλώσει, Εικ: Edward Ardizzone, Άγρα, Αθήνα 1987.
- © **Cooper J.C.**, Ο θαυμαστός κόσμος των παραμυθιών, εκδόσεις Θυμάρι, Αθήνα 1998.
- © **Currell David**, The complete Book of Puppet Theater, London, 1974.
- © **Deldime Roger**, Θέατρο για την παιδική και νεανική Ηλικια, Τυποθήτω, Αθήνα 1996.
- © **Delpeux H.**, Κούκλες και μαριονέτες, Gutenberg, Αθήνα 1987.
- © **Eco Umberto**, Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία, μετ. Μαριάννα Κονδύλη, εκδόσεις νήσος, Αθήνα 2001.
- © **Flower Cedric & Forthney Alan**, Puppets Methods and materials, Davis Publications, Worcester Massachusetts USA 1983.
- © **Dr Kandert Josef**, The world of toys, the fascinating history of folk toys, Hamlyn, London 1992.
- © **Rambert.L. Madeleine**, Η συναισθηματική και ηθική ζωή του παιδιού, μετ.Βασδέκη, Δίπτυχο, Αθήνα χ.χ..
- © **Stocklin- Meier Susanne**, Sprechen und spielen, Ravensburger, Germany 1980.
- © http://www.theatroedu.gr/Voula_Seminar2005.pdf
- © http://www.geocities.com/unimahellas/greek/N-samples/SxolikiNeaTaxi_gr.htm
- © www.unima.org
- © <http://www.cln.org/themes/puppetry.html>
- © www.erols.com/leopold/cvberjournal.htm
- © <http://www.marionette.gr/grmain.htm>

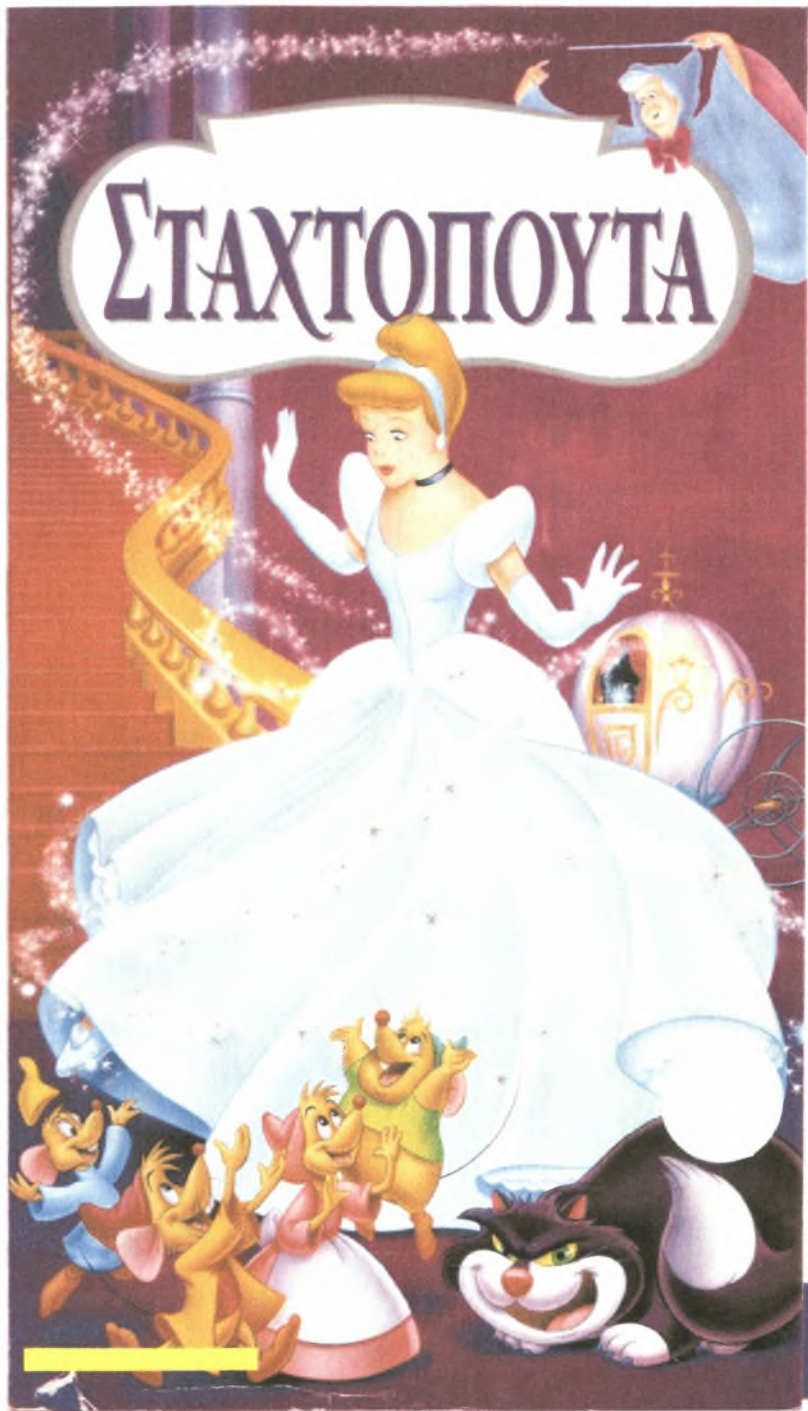

Παράρτημα

Οι εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν στην πρώτη έρευνα για να επιλέξουν τα παιδιά τον αγαπημένο τους ήρωα παραμυθιού ήταν οι εξής:

**Οι απαντήσεις των παιδιών
κατά την διάρκεια της πρώτης έρευνας όσο αφορά την επιλογή του αγαπημένου
τους ήρωα.**

A) 28^ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου

ΟΝΟΜΑ	ΗΡΩΑΣ	ΤΙ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
Γιώργος	Πήτερ Παν	Που φοράει πράσινα ρούχα και καπέλο.
Άννα	Παπουτσωμένος Γάτος	Που είναι πολύ έξυπνος.
Άννα	Σταχτοπούτα	Το φόρεμα της.
Αθηνά	Σταχτοπούτα	Το φόρεμα της.
Φωτεινή	Κοκκινোসκουφίτσα	Που της αρέσουν τα λουλούδια.
Μαρία	Πινόκιο	Μου αρέσει που μεγαλώνει η μύτη του.
Ειρήνη	Σταχτοπούτα	Το γοβάκι της που είναι όμορφο.
Χάρης	Πήτερ Παν	Που σκοτώνει όλους τους κακούς.
Διονύσης	Πήτερ Παν	Γιατί πετάει και τραγουδάει.
Ιωάννα	Σταχτοπούτα	Επειδή έχει τα ποντικάκια και την βοηθάνε.
Κωνσταντίνα	Κοκκινোসκουφίτσα	Η μαμά της που είναι καλή.
Ραφαέλα	Χιονάτη	Το φόρεμα της.
Μιχάλης	Πήτερ Παν	Γιατί πετάει.
Γιάννης	Παπουτσωμένος Γάτος	Επειδή είναι έξυπνος.
Γεωργία	Παπουτσωμένος Γάτος	Το καπέλο του.
Κλαΐντου	Κοντορεβιθούλης	Έτσι...
Λευτέρης	Κοντορεβιθούλης	Γιατί είναι σε ένα ωραίο δάσος.
Μαρκέλα	Κοκκινোসκουφίτσα	Μου αρέσει που πηγαίνει βόλτα μόνη της.
Ζωή	Πινόκιο	Που όταν λέει ψέματα μεγαλώνει η μύτη της.
Βαγγέλης	Πήτερ Παν	Που πετάει.

B) 12^ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου

ΟΝΟΜΑ	ΗΡΩΑΣ	ΤΙ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
Γεωργία	Σταχτοπούτα	Όταν τρέχει στις σκάλες και τις πέφτει το παπούτσι.
Ελένη Θεολόγης	Χιονάτη Πήτερ Παν	Επειδή είναι όμορφη. Που είναι καλός και σκοτώνει τον Κάπτεν Χουκ.
Μαρία Αρμάντα	Πήτερ Παν Πήτερ Παν	Το καπέλο του. Όταν έκανε τον δάσκαλο στους κακούς.
Βαγγέλης Μπέρσυ Δανάη	Παπουτσωμένος Γάτος Σταχτοπούτα Σταχτοπούτα	Μου αρέσει η ουρά του. Έτσι. Επειδή είναι η πιο όμορφη.
Βάσια Μηνάς Ηλίας	Χιονάτη Πήτερ Παν Πήτερ Παν	Οι νάνοι. Επειδή πετάει. Επειδή σκοτώνει τους κακούς.
Κατερίνα Γιούλη Λένα	Πήτερ Παν Κοκκινοσκουφίτσα Κοκκινοσκουφίτσα	Επειδή πετάει. Το όνομα της. Ο λύκος που στο τέλος δεν την τρώει.

Γ) Παιδικός Σταθμός στην Αλεξανδρούπολη

ΟΝΟΜΑ	ΗΡΩΑΣ	ΤΙ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
Αντώνης	Παπουτσωμένος Γάτος	Οι μπότες του που είναι μαύρες και η ζώνη του.
Δημήτρης	Πήτερ Παν	Γιατί έχει ένα σπαθί και ξιφομαχεί με ιππότες που έχουν καρφιά .
Γιώργος	Χιονάτη	Που έχει τους 7 νάνους και μαζεύει λουλούδια και που βρήκε ένα πουλάκι, ένα ελαφάκι και ένα σκιουράκι.
Ζήσης	Πήτερ Παν	Επειδή πετάει και έχει φίλο του τον μικρό Μάικ που παλεύει με τους πειρατές και πέφτει στο πάτωμα και που έχει και ένα άλλο φίλο με γυαλιά που δεν θυμάμαι το όνομα του
Χρύσα	Χιονάτη	Που είναι πολύ αστεία .
Γιάννης	Κοκκινোসκουφίτσα	Που ο λύκος δεν την τρώει στο τέλος.
Νάνσυ	Πήτερ Παν	Που σκοτώνει τους κακούς.
Αλέξανδρος	Πήτερ Παν	Που πετάει.
Κωνσταντίνος	Πήτερ Παν	Που πετάει.
Βάσια	Σταχτοπούτα	Που βρίσκει το γοβάκι της στο τέλος.
Αποστολία	Κοκκινোসκουφίτσα	Ο λύκος που έχει μεγάλα μάτια και αυτιά.
Ζωή	Χιονάτη	Που την φιλάει το βασιλόπουλο και την παντρεύεται.
Γιώργος	Πήτερ Παν	Που πετάει.
Δημήτρης	Πινόκιο	Που είναι ξύλινος άλλα ζωντανός.
Θεόφιλος	Παπουτσωμένος Γάτος	Οι μπότες του.
Μανόλης	Πήτερ Παν	Που πετάει.

Δ) 23^ο Νηπιαγωγείο Βόλου (Νεάπολη)

ΟΝΟΜΑ	ΗΡΩΑΣ	ΤΙ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
Φοίβος	Πινόκιο	Που μεγαλώνει η μύτη του.
Παναγιώτης	Πινόκιο	Που ο Jim του λέει τους κανόνες.
Βασίλης	Πήτερ Παν	Που πήρε τα παιδιά και πετάξανε.
Αγγέλα	Σταχτοπούτα	Το φόρεμα της και που είναι όμορφη.
Νίκη	Πινόκιο	Που είναι η καλύτερη ιστορία και που έχει φίλους και δεν είναι μόνος του.
Ζήσης	Κοκκινοσκουφίτσα	Ο κακός ο λύκος.
Γιώργος	Παπουτσωμένος Γάτος	Γιατί τον δείχνει η τηλεόραση.
Βαλέρια	-----	-----
Βελισάριος	Πήτερ Παν	Που σώζει την Γουέντυ από τον Κάπτεν Χουκ.
Μάριος	Κοκκινοσκουφίτσα	Ο κακός ο λύκος.
Αλέξανδρος	Πινόκιο	Γιατί είναι ο ποιο αστείος.
Αλέξανδρος	Κοντορεβιθούλης	Που τα πουλάκια έφαγαν τους σπόρους.
Μαρία	Χιονάτη	Που την φίλησε ο πρίγκιπας και ζωντάνεψε.
Γεωργία	Χιονάτη	Που η κακή μητριά ήθελε να της δώσει ένα μήλο και να την σκοτώσει.
Δημήτρης	Πήτερ Παν	Γιατί έπαιζε ένα όργανο.
Αλκίνοος	Παπουτσωμένος Γάτος	Το σπαθί του.
Αποστόλης	Πινόκιο	Που λέει ψέματα και μεγαλώνει η μύτη του.
Μαρίνη	Χιονάτη	Που παντρεύτηκε τον πρίγκιπα.
Ευφρόσυνη	Σταχτοπούτα	Το φόρεμα της και που είναι όμορφη.
Δημήτρης	Χιονάτη	Οι 7 νάνοι που ήταν μικρή και είχαν πλάκα.
Κώστας	Κοκκινοσκουφίτσα	Ο λύκος.
Σταυρούλα-Μαρία	Παπουτσωμένος Γάτος	Που ζήτησε να του πάρουν ρούχα.
Μάγδα	Κοντορεβιθούλης	Που ρίχνει το ψωμί.
Γιώργος	Κοντορεβιθούλης	Που ρίχνει το ψωμί.

Ε) Παιδικός Σταθμός Γιάννη Δήμου

ΟΝΟΜΑ	ΗΡΩΑΣ	ΤΙ ΣΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
Αντώνης	Πήτερ Παν	Επειδή πετάει.
Άγγελος	Πήτερ Παν	Επειδή πετάει.
Χαρά	Παπουτσωμένος Γάτος	Έτσι απλά.
Ειρήνη	Σταχτοπούτα	Η ίδια η σταχτοπούτα.
Ευθυμία	Κοκκινοσκουφίτσα	Ο κακός ο λύκος.
Μαρία	Χιονάτη	Που τρώει το μήλο.
Κατερίνα	Χιονάτη	Οι νάνοι.
Νίκος	Πήτερ Παν	Είναι καλός και όλο κερδίζει.
Κωνσταντίνος	Παπουτσωμένος Γάτος	Οι μπότες του.
Γιάννης	Πήτερ Παν	Γιατί πετάει.
Ραφαήλ	Πήτερ Παν	Γιατί είναι ο καλύτερος.
Όλγα	Σταχτοπούτα	Που έχει ωραίο φόρεμα.
Αντωνία	Σταχτοπούτα	Που είναι όμορφη.
Αλεξάνδρα	Σταχτοπούτα	Που φεύγει από το σπίτι της και πηγαίνει στον χορό.
Ευγενία	Χιονάτη	Οι 7 νάνοι και ο πρίγκιπας.
Ελισάβετ	Σταχτοπούτα	Έχει ωραίο φόρεμα.
Βασίλης	Πήτερ Παν	Μου αρέσουν όλα.
Ειρήνη	Χιονάτη	Οι νάνοι.
Παναγιώτης	Παπουτσωμένος Γάτος	Το σπαθί του.
Μάνος	Πήτερ Παν	Γιατί πετάει.
Μαρία	Σταχτοπούτα	Το φόρεμα της.
Ελένη	Σταχτοπούτα	Που έχει μακριά μαλλιά.
Βαγγελιώ	Πήτερ Παν	Που πετάει και σώζει όλα τα παιδιά
Νατάσσα	Χιονάτη	Που την φιλάει ο πρίγκιπας.
Κώστας	Πήτερ Παν	Που πετάει.
Στάθης	Πήτερ Παν	Που ζει στην χώρα του Ποτέ.

Καταγραφή των αντιδράσεων και των επιλογών των παιδιών κατά την διάρκεια της δεύτερης έρευνας.

Όνομα: Γιώργος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Την έπιασε από το καπέλο και την αγκάλιασε. Έπειτα έβαλε το χέρι του στο μανίκι της μπλούζας και την φόρεσε, ενώ με το άλλο χέρι κρατούσε το κεφάλι της κούκλας (εξωτερικά).
Γαντόκουκλα	5	Έβαλε αμέσως το χέρι του μέσα στην κούκλα και άρχισε να την κουνάει δεξιά- αριστερά και να παίζει μαζί της.
Θέατρο σκιών	3	Πιάνει την κούκλα από το μπαστούνι και την κουνάει.
Δαχτυλόκουκλα	1	Την πιάνει και της χαϊδεύει το στόμα και μετά την αφήνει.
Μαριονέτα	2	Την αγκαλιάζει και την χαϊδεύει στο στόμα, έπειτα την κουνάει, της πιάνει τα χέρια και τα χτυπάει δυνατά. Την σηκώνει όρθια και μετά την βάζει να καθίσει. Τέλος την πετάει στον αέρα και την αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Κλόουν

Όνομα: Αλκίνοος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει και την πετάει στον αέρα, έπειτα την βάζει στο κεφάλι του. Μετά βάζει το κεφάλι του μέσα στην μπλούζα. Καθώς την κοιτάζει και παίζει μαζί της μιλάει «Έχει φάει πολύ φαγητό, θα φάει και εμάς...»
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει και προσπαθεί να την βάλει στο κεφάλι του αλλά δεν μπορεί. Την βάζει για λίγο στο χέρι του και μετά την πιάνει από τον λαιμό και μιλάει « Πατέρα,...θα πας σπίτι...είπε ψέματα στον μπαμπά και πήγε να βρει το ραβδί..» Τέλος την πετάει στον αέρα και κάνει πως προχωράει προς τα εμένα και με τρομάζει κάνοντας μου ΜΠΟΥ!!!
Θέατρο σκιών	3	Την πιάνει από το σώμα και μετά από το κεφάλι , έπειτα την πιάνει από το μαστούνι και λέει «Ου Ου..», «Γεια σας, πόσο πολύ σας αγαπώ». Την γυρίζει τέλος στον αέρα και την κάνει τούμπες.
Δαχτυλόκουκλα	2	Την πιάνει από το σώμα και την κουνάει δεξιά αριστερά. Έπειτα λέει «Εγώ δεν έχω πόδια και σώμα αλλά μιλάω. Γεια σας...» Μετά την κουνάει και την κάνει να πετάει. Την πιάνει από τα χέρια και την κάνει να πετάει στον αέρα. Τέλος την βάζει για λίγο στο κεφάλι του και λέει «Γεια σας παιδιά».
Μαριονέτα	1	Την πετάει στον αέρα και την κουνάει, την πιάνει από τα χέρια και τραγουδάει πολύ μελωδικά «Πάει ένα σκιάχτρο...του αρέσει να κουνιέται μέσα στην στολή του, μ'αρέσει να τραγουδώ τα παιδιά να χαιρετώ πόσο πολύ σας αγαπώ...» Τέλος την πιάνει από τα πόδια και την περνάει στον λαιμό του, την βάζει στους ώμους του και της χτυπάει τα χέρια παλαμάκια.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Μάγδα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από τον λαιμό, την κοιτάζει στα μάτια και κάνει μορφασμούς. Τέλος την κουνάει λίγο και την αφήνει.
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από τον λαιμό και την κουνάει. Έπειτα βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα και τραγουδάει πολύ σιγά.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μαστούνι, την κουνάει και λέει Λα,λα,λα... Τέλος την παίζει προς τα εμένα κουνώντας την δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	2	Κάνει πως μιλάει και βάζει το δάχτυλο της μέσα. Μετά την πιάνει από το κεφάλι και μιλάει σιγά, ενώ ταυτόχρονα την κουνάει.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από τον λαιμό και μετά από τα χέρια. Μιλάει και την κουνάει πάνω-κάτω.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν πάω και νήπια να τα ξέρω όλα!

Όνομα: Δημήτρης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Την πιάνει αρχικά από τον λαιμό και έπειτα πατάει με τα δάχτυλα του τα μάτια της. Την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Γαντόκουκλα	4	Βλέπει το πρόσωπο και λέει: «Εμένα με λένε Πήτερ Παν, γεια σας». Έπειτα τον πιάνει και τον κάνει να πετάει στον αέρα.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μπαστούνι με το ένα χέρι ,ενώ με το άλλο χέρι κουνάει τα πόδια του. Τον κάνει να κουνάει το κεφάλι του και τον ξαπλώνει στο χαλί. Τέλος παρατηρεί τα υλικά που είναι φτιαγμένη η κούκλα.
Δαχτυλόκουκλα	3	Την κουνάει στον αέρα και την κάνει να πετάει. Την πιάνει από το λαιμό και μιλάει χαμηλόφωνα.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει από την κοιλιά. Έπειτα πιάνει τα χέρια της και χτυπάει παλαμάκια. Παίζει μαζί της και την πετάει στον αέρα λέγοντας «Και εμένα με λένε Πήτερ Παν. Γεια σας. Πετάω!!!» Τέλος την πιάνει από τα πόδι και τα χτυπάει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μαριονέτα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Μαρία

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από τον λαιμό την σηκώνει ψηλά και την κουνάει. Παρατηρεί το καπέλο και τα μαλλιά της κούκλας.
Γαντόκουκλα	3	Την πιάνει από τον λαιμό και βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα. Την πιάνει από τα χέρια και την κουνάει. Έπειτα την αγκαλιάζει και τέλος την πετάει στον αέρα και την πιάνει πάλι.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μαστούνι και την κάνει να περπατάει πάνω στο χαλί.
Δαχτυλόκουκλα	2	Την πιάνει από το σώμα, την κοιτάζει και την κουνάει δεξιά-αριστερά.
Μαριονέτα	4	Χτυπάει τα χεριά της και μετά την σηκώνει από αυτά ψηλά και την παρατηρεί.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Φρόσω

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την σηκώνει από το κεφάλι και την κουνάει δεξιά-αριστερά.
Γαντόκουκλα	3	Βάζει το χέρι της μέσα και σχεδόν αμέσως το βγάζει και την πιάνει πρώτα από τα χέρια, μετά από τον λαιμό και μετά πάλι από τα χέρια. Τέλος την πιάνει και από τα αυτιά και την κουνάει στον αέρα.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το σώμα , το κεφάλι και τον λαιμό. Τέλος την πιάνει από το μαστούνι και την κάνει να περπατάει. Την κούκλα την έχει στραμμένη προς το μέρος της, παίζει δηλαδή για εκείνη και όχι για τους άλλους.
Δαχτυλόκουκλα	4	Την πιάνει από τα χέρια και μετά από τον λαιμό και την κουνάει δεξιά αριστερά, ενώ παράλληλα κοιτάζει τις άλλες κούκλες.
Μαριονέτα	2	Την σηκώνει από τα χέρια και την κάνει να χτυπάει παλαμάκια. Την σηκώνει ψηλά και την κουνάει, παρατηρεί τα πόδια της και χαμογελάει.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Μαριονέτα

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ο Πινόκιο, γιατί αυτός έχει τέτοια μύτη (μου δείχνει την μύτη της μαριονέτας).

Όνομα: Χάρη

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την πιάνει από το κεφάλι και μιλάει και την γυρίζει προς το πάτωμα.
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από το κεφάλι και την κοιτάζει, έπειτα την πιάνει από τον λαιμό και κάνει πως μιλάει μαζί της.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από το μαστούνι και την γυρίζει προς το μέρος του. Την κουνάει, πειραματίζεται μαζί της λυγίζοντας το σώμα της, ταυτόχρονα μιλάει «τρελάθηκες, ουπς, ααα...»
Δαχτυλόκουκλα	1	Την πιάνει από τον λαιμό και την στρέφει προς τα εμένα και λέει «Αααα, ουπς, άστο κάτω» Παίζει, περπατάει και κουνάει την κούκλα.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει από το κεφάλι και προσπαθεί να την σηκώσει, την βάζει να καθίσει και της κουνάει τα χέρια.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Δημήτρης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από τον λαιμό, παρατηρεί το πρόσωπο και το ακουμπάει. Βάζει το χέρι του μέσα στο στόμα και ακουμπάει τα μάτια του. Την πετάει ψηλά και την κουνάει δεξιά-αριστερά, ενώ τέλος την βάζει πάνω στο κεφάλι του.
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από τα χέρια και την κάνει τούμπες. Την κουνάει δεξιά-αριστερά και μετά την πετάει ψηλά στον αέρα και κάτω στο χαλί.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από το μπαστούνι και την παίζει πρώτα προς τα εμένα και έπειτα προς την δική του πλευρά. Τη κουνάει και ταυτόχρονα τραγουδάει «Λα, λα, λα...».
Δαχτυλόκουκλα	1	Την πιάνει από τον λαιμό και την κάνει τούμπες στον αέρα και την σέρνει στο πάτωμα, καθώς τραγουδάει «Λα, λα, λα...».
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από την μέση, τα χέρια και τον ώμο. Την κάνει τούμπα, έπειτα την σηκώνει από τα πόδια και την παρατηρεί και την βάζει να καθίσει. Ταυτόχρονα λέει « Μπού, μπού...».

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Δαχτυλόκουκλα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Γεωργία Φωτεινή

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την πιάνει από το κεφάλι και την ψηλαφίζει. Έπειτα αφού την παρατηρεί για λίγο με ρωτάει εάν έχει χέρια, μετά που της απαντάω βάζει τα δικά της χέρια μέσα στα μανίκια και πιάνει το κεφάλι της κούκλας για να μην της πέσει.
Γαντόκουκλα	5	«Σε αυτή χωράει όλο το χέρι μου» λέει και βάζει ο χέρι της μέσα στην κούκλα, μετά από λίγο όμως μόνη της την αφήνει.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει πρώτα από το κεφάλι και έπειτα από το μπαστούνι, την γυρίζει και την κουνάει πάνω-κάτω.
Δαχτυλόκουκλα	4	Με ρωτάει τι το κάνουμε αυτό και εάν χωράνε και τα δύο της δάχτυλά μέσα. Πολύ γρήγορα την αφήνει κάτω και παίρνει μια άλλη κούκλα.
Μαριονέτα	1	Την πιάνει από τα χέρια και τα χτυπάει μεταξύ τους, έπειτα την αγκαλιάζει και παρατηρεί τα αυτιά της και τα μαλλιά της.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Δαχτυλόκουκλα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Μαρίνη

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Την πιάνει από το κεφάλι και έπειτα βάζει το χέρι της μέσα στην μπλούζα. Τέλος την πιάνει από τα αυτιά και τον λαιμό και την παρατηρεί.
Γαντόκουκλα	2	Την πιάνει και την κουνάει από τα χέρια . Έπειτα βάζει το χέρι μέσα της και την κουνάει δεξιά-αριστερά.
Θέατρο σκιών	3	Την πιάνει από τα πόδια και μετά από το μπιστούνι (για λίγο). Τέλος την πιάνει από το κεφάλι και την κουνάει δεξιά-αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	1	Την πιάνει από τα χέρια της, ενώ ταυτόχρονα κοιτάζει τις υπόλοιπες κούκλες. Χαμογελάει και την γυρίζει προς το μέρος της και παίζει για λίγο μαζί της.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει αρχικά από τα πόδι και την σέρνει στο πάτωμα, έπειτα την αγκαλιάζει και την βάζει να καθίσει πάνω της, παίρνει τα χέρια της και τα χτυπάει παλαμάκια.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Αλαντίν

Όνομα: Σταυρούλα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Την πιάνει από τον λαιμό και βάζει το χέρι της μέσα στο μανίκι αλλά από την ανάποδη πλευρά, δηλαδή από την εξωτερική πλευρά και μετά σηκώνει την μπλούζα του. Τέλος βάζει το χέρι της μέσα στο στόμα του, του φτιάχνει τα μαλλιά και την αφήνει και πάλι στην θέση της μόνη της.
Γαντόκουκλα	3	Κοιτάζει τι υπάρχει μέσα από την μπλούζα , έπειτα κοιτάζει τα μάτια της και κάνει διάφορες γκριμάτσες και μορφασμούς με το στόμα της (κυρίως απορίας). Ακουμπάει την μύτη της με την μύτη της κούκλας και την αφήνει και πάλι μόνη της στην θέση της.
Θέατρο σκιών	4	Την πιάνει από το μαστούνι και την κουνάει δεξιά αριστερά, κουνάει κυρίως το κεφάλι της.
Δαχτυλόκουκλα	1	Την πιάνει από τα μαλλιά και τα τραβάει, την ψηλαφίζει στο πρόσωπο και την γυρίζει γύρω γύρω.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει αρχικά από τις μασχάλες και την κουνάει έπειτα από τα χέρια . Την γυρίζει γύρω γύρω και την παρατηρεί. Της κουνάει τα πόδια και την αγκαλιάζει σαν να ήταν ένα μωρό.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Γιάννης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	«Αααα» Την πιάνει από τον λαιμό και την κάνει ότι τρώει το πάτωμα. Έπειτα τραβάει τα μαλλιά της και της πιάνει το στόμα.
Γαντόκουκλα	4	Βάζει τα χέρια του μέσα και κάνει «Χα, χα, χα ».
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μαστούνια και την βάζει κάτω στο χαλί, απλώνει τα χερίά της , της μιλάει και την αφήνει εκεί.
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει το δάχτυλο του και λέει «Χα, χα, χα», την κουνάει λίγο και την αφήνει.
Μαριονέτα	5	Χτυπάει τα χέρια και τα πόδια της μέχρι να κάνουν δυνατό θόρυβο. Την κάνει να περπατάει και ταυτόχρονα μιλάει χαμηλόφωνα, τέλος χτυπάει το κεφάλι της κούκλας με το παπούτσι της και χαμογελάει.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ρομπέν των Δασών

Όνομα: Αλέξανδρος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Την πιάνει από τα αυτιά και την κουνάει για λίγο.
Γαντόκουκλα	3	Βάζει το χέρι του μέσα και την κουνάει, έπειτα χαμογελάει προς τα εμένα και την αφήνει στο χαλί.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μαστούνι και την κουνάει, την γυρίζει μέσα και έξω σαν Καραγκιοζοπαίχτης.
Δαχτυλόκουκλα	4	Βάζει το δάχτυλο του μέσα και μετά την κουνάει για λίγο και την αφήνει.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει από το κεφάλι και την ζώνη και την βάζει να καθίσει. Τέλος της χτυπάει τα χέρια και την αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Χάρης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	«Αυτή την τεράστια δεν θέλω να την πάρω. Νομίζω πως είναι πολύ βαριά.», μου είπε.
Γαντόκουκλα	3	Βάζει το χέρι του και την κουνάει για πολύ λίγο.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μπαστούνι και την κουνάει στον αέρα, ενώ ταυτόχρονα με το άλλο του χέρι κουνάει τα χέρια την κούκλας.
Δαχτυλόκουκλα	2	Την πιάνει από το σώμα και την κουνάει προς τα εμένα και με κοιτάζει.
Μαριονέτα	4	Την πιάνει για λίγο από το κεφάλι και την φέρνει κοντά στο πρόσωπο μου και την κουνάει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ο Πήτερ !

Όνομα: Ορέστης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπαι	5	Καθώς την πιάνει λέει «Πω ,πω είναι τεράστια». Έπειτα την γυρίζει ανάποδα και βάζει το χέρι του μέσα και την κουνάει με το κεφάλι να κοιτάζει προς τα κάτω.
Γαντόκουκλα	3	Βάζει το χέρι του μέσα στην κούκλα και την παίζει μιλώντας ψιθυριστά.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από το μαστούνι και την κουνάει δεξιά αριστερά. Έπειτα την κάνει να στέκεται και την πιάνει από το λαιμό, τέλος την κουνάει στον αέρα.
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει για λίγο τα δύο του δάχτυλα και προσπαθεί να την παίζει, έπειτα τα βγάζει και την πιάνει από το σώμα εξωτερικά, ταυτόχρονα κάνει πως μιλάει και την κάνει να χειροκροτεί.
Μαριονέτα	4	Πιάνει τα χέρια της και τα χτυπάει για αρκετή ώρα . Έπειτα την πιάνει από τον λαιμό και την κουνάει, την κάνει να περπατάει και της λυγίζει τα γόνατα. Τέλος χτυπάει με τα χέρια της το κεφάλι της.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Λογικά με το Θέατρο Σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Χριστιάννα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ		
Γαντόκουκλα	2	Την πιάνει από τον λαιμό και μετά βάζει το χέρι της μέσα στην μπλούζα και μου την δείχνει.
Θέατρο σκιών		
Δαχτυλόκουκλα		
Μαριονέτα	1	Την πιάνει από το χέρι και την παίρνει αγκαλιά, έπειτα την βάζει να καθίσει πάνω στα γόνατα της , την σηκώνει όρθια και παρατηρεί το πρόσωπο της.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Εβίτα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα και έπειτα παρατηρεί το πρόσωπο της.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι της μέσα και την κουνάει, προσπαθεί να την κάνει να σταθεί.
Θέατρο σκιών	5	Βάζει το χέρι της πίσω απ την μπλούζα αλλά γρήγορα καταλαβαίνει πως δεν μπορεί να την παίξει έτσι, έπειτα την πάνει από το σώμα και τέλος από το κεφάλι και την κουνάει.
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει τρία δάχτυλα μέσα στην κούκλα αλλά δεν μπορεί να την παίξει. Χαζεύει τα υπόλοιπα κορίτσια που παίζουν ένα επιτραπέζιο, έπειτα την πάνει για λίγο από το σώμα και συνεχίζει να κοιτάζει αλλού.
Μαριονέτα	3	Βάζει το χέρι της πίσω από την μπλούζα, καθώς νομίζει ότι παίζεται έτσι, ταυτόχρονα κοιτάζει αλλού, τέλος παρατηρεί για λίγο το πρόσωπο της κούκλας.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μαριονέτα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Ευτυχία

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Λέει «Ποια κουκλίτσα είναι εδώ;» Έπειτα βάζει το χέρι της μέσα γυρίζει προς τα υπόλοιπα παιδιά και τα ρωτάει «Εσένα πως σε λένε;» (Ρωτάει ένα ένα όλα τα παιδιά).
Γαντόκουκλα	1	Την πιάνει για λίγο από τον λαιμό και λέει « Για να δούμε...Κουκλίτσα γεια σου!...Άντε τώρα να πάρουμε και την μεγάλη», την αφήνει και πιάνει την μάπετ.
Θέατρο σκιών	4	Πριν την πιάσει λέει «Αυτός είναι σαν τον καραγκιόζη», έπειτα την σηκώνει για λίγο και την κουνάει από το μαστούνι.
Δαχτυλόκουκλα	5	Την σηκώνει για πολύ λίγο και λέει «Πολύ μικρούλη δεν είσαι;» και έπειτα την αφήνει.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει και λέει στα υπόλοιπα παιδιά «Ποιος είναι εδώ πέρα; Πολύ μικρούλης δεν είναι; Ε παιδιά τι λέτε είναι μικρούλης ή μεγάλος;»

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Έχει το καπέλο και μοιάζει με κλόουν αλλά είναι ο Πήτερ Παν.

Όνομα: Αλεξάνδρα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Βάζει το χέρι της μέσα για λίγο και γρήγορα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι της μέσα και την κουνάει έπειτα την γυρίζει προς τα άλλα κορίτσια και τα χαιρετάει.
Θέατρο σκιών	5	Την πιάνει από το λαιμό, την κοιτάζει για λίγο και αμέσως την αφήνει.
Δαχτυλόκουκλα	4	Βάζει τα δάχτυλα της μέσα, την κουνάει για λίγο, ταυτόχρονα κοιτάζει αλλού, πολύ γρήγορα την αφήνει και πάλι στην θέση της.
Μαριονέτα	2	Την σηκώνει ψηλά από την μέση, έπειτα ψηλαφίζει το πρόσωπο και το καπέλο της κούκλας.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Ελπίδα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Βάζει το ένα χέρι της μέσα στο μανίκι και το άλλο μέσα στο στόμα της, την κουνάει για λίγο δεξιά αριστερά και έπειτα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι της και την φιλάει στο πρόσωπο. Έπειτα λέει «Γεια σου κύριε Πήτερ». Την κουνάει δεξιά αριστερά και την αφήνει.
Θέατρο σκιών	4	Την σηκώνει από το μαστούνη και την παίζει λυγίζοντας κυρίως την μέση της, έπειτα την αφήνει και πάλι στην θέση της.
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει τα δάχτυλά της μέσα στην κούκλα και έπειτα την κουνάει για λίγο, τα βγάζει ξανά και την πιάνει από τα χέρια της και την κουνάει και πάλι δεξιά αριστερά.
Μαριονέτα	5	Την πιάνει και την πετάει στον αέρα. Έπειτα ακουμπάει με τα δάχτυλα της το κεφάλι της, της τραβάει τα μαλλιά και μετά προσπαθεί να δει πως είναι η κούκλα μέσα από τα ρούχα της. Τέλος την πιάνει από τους αγκώνες και την σηκώνει όρθια.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ο μπαμπάς μου.

Όνομα: Νικολέτα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την σηκώνει, την πιάνει από τον λαιμό και την παίζει για λίγο, έπειτα βάζει το χέρι της μέσα στην μπλούζα και την κουνάει.
Γαντόκουκλα	4	Την σηκώνει, την πιάνει από τον λαιμό και την παίζει για λίγο.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από το μπαστούνι για λίγο και την σηκώνει ψηλά κουνώντας την δεξιά αριστερά και την αφήνει γρήγορα.
Δαχτυλόκουκλα	3	Την σηκώνει, την πιάνει από τον λαιμό και την παίζει για λίγο.
Μαριονέτα	1	Την πιάνει από την μέση και την σηκώνει όρθια, πολύ γρήγορα όμως την αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Μαριονέτα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Μελίσα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από το κεφάλι και της ψηλαφίζει το πρόσωπο για λίγο και έπειτα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από το κεφάλι και ακουμπάει τα μάτια της με τα δάχτυλα της, έπειτα την αφήνει.
Θέατρο σκιών	2	Δεν την σηκώνει καθόλου από το πάτωμα, ακουμπάει για λίγο τα υφάσματα της κούκλας και την αφήνει.
Δαχτυλόκουκλα	3	Την σηκώνει από τα χέρια και έπειτα χαϊδεύει τα μαλλιά, το πρόσωπο και το καπέλο της κούκλας και την αφήνει.
Μαριονέτα	1	Την σηκώνει από το λαιμό και κουνάει το κεφάλι, έπειτα ακουμπάει το στόμα της. Την αγκαλιάζει σαν να ήταν μωρό και την βάζει να καθίσει στα πόδια της.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μαριονέτα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Αλέξανδρος- Δημήτρης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπτετ	4	Την πιάνει από το κεφάλι και την κοιτάζει πολύ προσεχτικά, την ακουμπάει στο πρόσωπό και έπειτα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι του μέσα, την κουνάει και μιλάει ψιθυριστά.
Θέατρο σκιών	5	Την πιάνει αρχικά από το σώμα και έπειτα από το κεφάλι, την λυγίζει και την κουνάει στον αέρα.
Δαχτυλόκουκλα	2	Ταυτόχρονα με την γαντόκουκλα παίρνει και την δαχτυλόκουκλα και της κάνει να μιλάνε.
Μαριονέτα	3	Την σηκώνει από τα χέρια και την κουνάει. Έπειτα την κάνει να στέκεται ακίνητη και τέλος της λυγίζει τα πόδια και την βάζει να καθίσει.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Δαχτυλόκουκλα

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Το ήξερα αλλά δεν το θυμάμαι.....
(μετά από λίγο μου λέει) είναι ο Ζορό!

Όνομα: Τζένη

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Κοιτάζει τι υπάρχει μέσα από την κούκλα και έπειτα την χαϊδεύει στο κεφάλι και στην μπλούζα.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Θέατρο σκιών	2	Την σηκώνει για λίγο στον αέρα και την κοιτάζει, έπειτα την αφήνει και πιάνει την επόμενη.
Δαχτυλόκουκλα	4	Βάζει το δάχτυλο της μέσα και την κουνάει στον αέρα.
Μαριονέτα	3	Την βάζει να καθίσει στα πόδια της και την πιάνει από τα χέρια και την κάνει να χτυπάει παλαμάκια. Γενικά ήταν η μόνη κούκλα που την περιεργάστηκε και την έπαιξε τόσο πολύ.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Γαντόκουκλα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Χρήστος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Την πιάνει και λέει: «Αυτός δεν είναι ο Πήτερ Παν.» Έπειτα σηκώνεται όρθιος και την πετάει στον αέρα. Την πιάνει από το κεφάλι και λέει: «Γεια σας»
Γαντόκουκλα	5	Βάζει το χέρι του μέσα και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Θέατρο σκιών	1	Μόλις βλέπει όλο στις κούκλες μου λέει «Είναι ο Πήτερ Παν σε πολλούς?» Έπειτα πιάνει την κούκλα από την πιάστρα και την κουνάει. Λυγίζει κυρίως το κεφάλι της. Την κουνάει δεξιά και αριστερά και κάνει διάλογο με τα παιδιά.... «Οι φίλοι μου χαθήκανε..»
Δαχτυλόκουκλα	4	Βάζει το δάχτυλο του μέσα και λέει : «Γεια σου! Τι θα κάνουμε τώρα; Θα φύγω ή δεν θα φύγω;» Έπειτα την αφήνει και πιάνει άλλη.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από το σώμα και την κουνάει. Πιάνει τα χέρια της και τα χτυπάει στο κεφάλι της.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Βάλια

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Βάζει το χέρι της μέσα και την κουνάει, έπειτα βλέπει τι υπάρχει στο εσωτερικό της κούκλας. Μιλάει στα άλλα παιδιά με την κούκλα «Γεια σας..» Κουνάει μόνο το κεφάλι της κούκλας και την αφήνει.
Γαντόκουκλα	3	Την πιάνει από το σώμα και μετά βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα. Λέει «Γεια σας είμαι η Αγγελίνα. Ωραία δεν είμαι;...» Φιλάει με την κούκλα τα υπόλοιπα παιδιά και γελάει καθώς την κοιτάζει.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από την πιάστρα και της λυγίζει τον λαιμό. Γενικά προσπαθεί να λυγίσει όλα τα δυνατά κομμάτια της κούκλας.
Δαχτυλόκουκλα	1	Βάζει το δάχτυλό της μέσα και λέει «Καλημέρα! Είμαι η Κρυσταλένια. Τι κάνετε; Είστε καλά;» Την κουνάει προς τους άλλους και τους μιλάει.
Μαριονέτα	4	Την βάζει να καθίσει και ακουμπάει το καπέλο του. Έπειτα λέει στα άλλα παιδιά «Γεια σας. Είμαι η Αμαλία. Δεν είμαι ωραία.»... Μετά από λίγο χτυπώντας τα χέρια της μαριονέτας τραγουδά «Χαρωπά τα δύο μου χέρια τα χτυπώ...»

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Δαχτυλόκουκλα

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Άννα- Μαρία

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την τραβάει από την μπλούζα και λέει; «Γεια σας. Ξέρετε ποιος είμαι; Είμαι λίγο μεγάλος αλλά και κοντούλης...» Έπειτα πιάνει διάλογο με ένα φίλο του (τον Χρήστο).
Γαντόκουκλα	2	Βάζει το χέρι της μέσα και λέει «Γεια σας παιδιά. Ο Πήτερ Παν είναι στην Αγγλία.» Έπειτα την κοιτάζει προσεκτικά κυρίως στο πρόσωπο και την αφήνει.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και λέει «Γεια σας. Είμαι ο Πήτερ Παν».Κουνάει κυρίως το κεφάλι της κούκλας. Κάνει διάλογο με ένα παιδί και την αφήνει.
Δαχτυλόκουκλα	5	Βάζει το δάχτυλο της μέσα και λέει «Γεια σας παιδάκια». Μιλάει προς τα παιδιά «Είμαι η μικρότερη κούκλα. Ήθελα να είμαι μεγάλη σαν και αυτές αλλά δεν μπορώ...»
Μαριονέτα	4	Την σηκώνει και την κάνει να χτυπάει παλαμάκια και τραγουδά «Παλαμάκια, παλαμάκια με τα δύο μου τα χεράκια» τέλος την κάνει να χορεύει και χαιρετάει τα υπόλοιπα παιδιά.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Πηνελόπη

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει και βάζει το χέρι της μέσα και λέει «Γεια σου Τζένη».
Γαντόκουκλα	2	Βάζει το χέρι της μέσα και μιλάει στα υπόλοιπα παιδιά.
Θέατρο σκιών	3	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	1	Βάζει το δάχτυλο της μέσα και μιλάει «Γεια σας παιδιά. Τι κάνετε;» Έπειτα τραγουδά «Λα, λα, λα..».
Μαριονέτα	4	Χτυπάει τα χέρια της παλαμάκια και έπειτα αφού την πιάνει από τα χέρια την κάνει τούμπες στον αέρα και την αφήνει

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Δαχτυλόκουκλα

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω

Όνομα: Ρήγας

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Βάζει τα χέρια του μέσα στα μανίκια και πιάνει το κεφάλι του. Έπειτα την κουνάει και μετά την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι του μέσα και την κουνάει. Κουνάει τα χέρια της και την κοιτάζει.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει στον αέρα δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	5	Βάζει το δάχτυλο του μέσα αλλά του πέφτει, έπειτα την ξαναβάζει και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Μαριονέτα	3	Χτυπάει παλαμάκια με τα χέρια του. Έπειτα τον σηκώνει όρθιο και του λυγίζει τα πόδια, τον βάζει να καθίσει και τέλος τον αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Πήτερ Παν
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Μαριονέτα

Όνομα: Όλγα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από το κεφάλι και λέει στους υπόλοιπους «Γεια σας, έχασα τους φίλους μου». Έπειτα βάζει το χέρι του μέσα στην μπλούζα και λέει «Εγώ είμαι μεγάλος παιδιά».
Γαντόκουκλα	4	Βάζει το χέρι της μέσα και την κουνάει για λίγο .
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο.
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει το δάχτυλό της μέσα και μιλάει στα παιδιά.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει πρώτα από την ζώνη και έπειτα από το κεφάλι και τραγουδά «Παλαμάκια παίξτετε, ο μπαμπάς του έρχεται και του φέρνει κάτι τι καλαμάρια στο χαρτί», ταυτόχρονα παίζει παλαμάκια με τα χέρια της κούκλας. Έπειτα την αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Δεν ξέρω.

Όνομα: Πάνος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Βάζει το χέρι του μέσα στο κεφάλι και την κουνάει για λίγο. Μιλάει ψιθυριστά και έπειτα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι του μέσα και την κουνάει. Χαμογελάει και την κοιτάζει . Έπειτα την γυρίζει προς τους άλλους και τους μιλάει. Την αφήνει και πιάνει την επόμενη κούκλα.
Θέατρο σκιών	4	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	5	Βάζει τα δάχτυλα του μέσα στην κούκλα αλλά δεν μπορεί να την χειριστεί οπότε την πιάνει έπειτα από τον λαιμό και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από την ζώνη και την σηκώνει ψηλά, έπειτα χτυπάει παλαμάκια και με κοιτάζει. Δείχνει να την έχει βαρεθεί και γι' αυτό κοιτάζει αλλού.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Χρυσάνθη

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την σηκώνει για λίγο και λέει «Δεν θέλω αυτήν την μεγάλη την γιγάντια». Πολύ γρήγορα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει το χέρι της μέσα και μιλάει «Γεια σας παιδιά τι κάνετε;». Έπειτα την κουνάει και την αφήνει.
Θέατρο σκιών	3	Την πιάνει από την πιάστρα και αρχίζει να μιλάει «Αααα, εγώ ...Γεια σας! Είμαι ο Πήτερ Παν».
Δαχτυλόκουκλα	2	Βάζει το χέρι του μέσα και μιλάει για λίγο.
Μαριονέτα	4	Την πιάνει από το σώμα και την σηκώνει ψηλά. Έπειτα χτυπάει με τα χέρια της παλαμάκια και πιάνει την τελευταία κούκλα.

1. Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
2. Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
3. Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Αναστασία

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ		
Γαντόκουκλα	3	Την πιάνει από τον λαιμό και την σηκώνει. Ακουμπάει το σώμα της και βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα και παίζει για λίγο μαζί της.
Θέατρο σκιών		
Δαχτυλόκουκλα	2	Την πιάνει πρώτα από το σώμα και έπειτα από τον λαιμό. Βάζει τα δάχτυλά της μέσα και την κοιτάζει για λίγο, την κουνάει αλλά παράλληλα κοιτάζει τις υπόλοιπες κούκλες.
Μαριονέτα	1	Την πιάνει την σηκώνει και την πηγαίνει βόλτα στην τάξη. Έπειτα γυρίζει στην θέση της και την βάζει να καθίσει. Την χαϊδεύει και την νανουρίζει σαν μωρό.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Σεραφείμ

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ		ΔΕΝ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΚΑΜΙΑ ΚΟΥΚΛΑ.
Γαντόκουκλα		
Θέατρο σκιών		
Δαχτυλόκουκλα		
Μαριονέτα		

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο;

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα;

Όνομα: Παναγιώτης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	2	Την πιάνει από τον λαιμό, της σηκώνει την μπλούζα και κοιτάζει τι υπάρχει μέσα από την κούκλα.
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από το κεφάλι και την χαϊδεύει.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και με ρωτάει πως την πιάνουν αυτή την κούκλα και εάν είναι ο Πήτερ Παν. Την παίζει και την έχει γυρισμένη μόνο από την δική μου πλευρά (σαν να έπαιζε σε εμένα κουκλοθέατρο).
Δαχτυλόκουκλα	3	Βάζει το δάχτυλο του μέσα και μετά την πιάνει από το κεφάλι. Με ρωτάει εάν αυτό είναι το μωρό της Μάπετ και έπειτα την αφήνει.
Μαριονέτα	5	Την βάζει να σταθεί όρθια, έπειτα την πιάνει από το κεφάλι και την σηκώνει ψηλά, σαν να πετάει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Αγγέλα

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από τους ώμους και την παρατηρεί, την ακουμπάει για λίγο στο πρόσωπο και την αφήνει.
Γαντόκουκλα	2	Βάζει το χέρι της μέσα και την κουνάει, παράλληλα όμως κοιτάζει τις άλλες.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και τον κάνει να κινείται. Έπειτα του λυγίζει όλα τα μέρη, το σώμα του είναι στραμμένο προς την δική μου μερί, εκείνος δηλαδή τον βλέπει από την πίσω μεριά.
Δαχτυλόκουκλα	3	Βάζει το δάχτυλο της μέσα και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Μαριονέτα	4	Αρχικά την σηκώνει όρθια και την παρατηρεί και έπειτα την βάζει να καθίσει σταυροπόδι στο πάτωμα.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Γιώργος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	5	Την πιάνει από τον λαιμό και παρατηρεί το πρόσωπο και τα χαρακτηριστικά του. Την κοιτάζει και χαμογελά.
Γαντόκουκλα	3	Την κάνει να χορεύει , σύμφωνα με τον ρυθμό που δίνει ο ίδιος και φωνάζει «Κοιτάξτε παιδιά».
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και χαμογελάει φωνάζει τον φίλο του και του λέει να τον κοιτάξει.
Δαχτυλόκουκλα	4	Παίρνει την κούκλα από τον λαιμό και την βάζει στο δάχτυλο του, σιγοψιθυρίζει κάτι και χαμογελά.
Μαριονέτα	2	Την πιάνει και γελάει δυνατά. Κοιτάζει την κούκλα και την βάζει έπειτα να καθίσει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ο Καραγκιόζης

Όνομα: Ζήσης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την πιάνει από το κεφάλι και την σηκώνει ψηλά και λέει «Αααα μια τεραστία κούκλα».
Γαντόκουκλα	4	Την πιάνει από τον λαιμό και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Θέατρο σκιών	1	Την σηκώνει ψηλά και την κουνά δεξιά και αριστερά και λέει «Ντουκ, ντουκ...ααααα» και την αφήνει.
Δαχτυλόκουκλα	5	Την κάνει να πετάει και την ρίχνει από το τραπέζι στο πάτωμα.
Μαριονέτα	2	Την σηκώνει όρθια και σηκώνει τα πόδια του στο πάτωμα. Προσπαθεί να έχει τι υπάρχει μέσα από την μπλούζα.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Γαντόκουκλα

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Τον Τριβιζάς (το συγκεκριμένο παιδί έμαθα από την νηπιαγωγό του ότι αγαπά πολύ τον Τριβιζάς και τα παραμύθια του).

Όνομα: Μάριος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την πιάνει από τα μάγουλα και την πετάει ψηλά. Βάζει τα χέρια του μέσα στην κούκλα και πιάνει το καπέλο της και έπειτα το κεφάλι της και το χτυπάει κάτω. Παρατηρεί το στόμα της και τα μάτια της και την χαϊδεύει.
Γαντόκουκλα	4	Βλέπει μέσα από την μπλούζα τι υπάρχει και έπειτα την πιάνει από το κεφάλι και την ταρακουνάει.
Θέατρο σκιών	1	Την κουνάει στον αέρα , γελάει και λέει «Πινόκιο...Ααααα».
Δαχτυλόκουκλα	5	Την χτυπάει στο πάτωμα για λίγο και την αφήνει.
Μαριονέτα	2	Την τραντάζει στον αέρα και ακουμπάει τα μαλλιά της. Την πετάει στον αέρα και έπειτα την αφήνει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Όχι

Όνομα: Γιάννης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ		Την πιάνει από τον λαιμό και παρατηρεί το πρόσωπο και τα χαρακτηριστικά του. Την κοιτάζει και χαμογελά.
Γαντόκουκλα	4	Την σηκώνει από τα χέρια και την κουνάει δεξιά αριστερά.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και της λυγίζει τα μέλη του σώματος της, έπειτα την αφήνει.
Δαχτυλόκουκλα	2	Την πιάνει από το καπέλο και την κουνάει
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από την μέση και το κεφάλι και την σηκώνει όρθια. Έπειτα την πετάει στον αέρα και την πιάνει.

1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....

2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο Σκιών

3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Ρομπέν των Δασών

Όνομα: Βελισάριος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Την πιάνει από τον λαιμό και παρατηρεί το πρόσωπο και τα χαρακτηριστικά του. Την κοιτάζει και χαμογελά.
Γαντόκουκλα	1	Την πιάνει από τον λαιμό και την κουνάει. Έπειτα βάζει το χέρι της μέσα στην κούκλα και τραγουδάει πολύ σιγά.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	5	Βάζει το δάχτυλό της μέσα και μιλάει στα παιδιά.
Μαριονέτα	3	Την πιάνει από το σώμα και την κουνάει. Πιάνει τα χέρια της και τα χτυπάει στο κεφάλι της.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Γαντόκουκλα
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Αποστόλης

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την πιάνει από τα αυτιά και την κουνάει για λίγο.
Γαντόκουκλα	1	Βάζει τα χέρια του μέσα και την κουνάει.
Θέατρο σκιών	2	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	4	Βάζει το δάχτυλο του μέσα στην κούκλα και γρήγορα το βγάζει και την πιάνει από τον λαιμό και την κουνάει.
Μαριονέτα	5	Την αγκαλιάζει και την χαϊδεύει στο στόμα, έπειτα την κουνάει, της πιάνει τα χέρια και τα χτυπάει δυνατά. Την σηκώνει όρθια και μετά την βάζει να καθίσει.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίξεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Κώστας

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	3	Την σηκώνει από τα αυτιά και την παρατηρεί. Βάζει τα χέρια του μέσα στο στόμα της και έπειτα την αφήνει.
Γαντόκουκλα	2	Βάζει το χέρι του μέσα στην μπλούζα και κάνει πως μιλάει πολύ σιγά.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	5	Την πιάνει από το κεφάλι και την κάνει τούμπες στον αέρα και έπειτα την αφήνει.
Μαριονέτα	4	Την πιάνει από το σώμα και την κουνάει. Πιάνει τα χέρια της και τα χτυπάει στο κεφάλι της.

- 1.Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
- 2.Με ποια θα ήθελες να παίξω εγώ κουκλοθέατρο; Μάπετ
- 3.Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Όνομα: Γιώργος

Τεχνική	Σειρά	Τι έκανε την κούκλα; Πώς την χειρίστηκε;
Μάπετ	4	Την πιάνει από τα αυτιά και την κουνάει για λίγο.
Γαντόκουκλα	2	Την πιάνει από το κεφάλι και την κοιτάζει. Έπειτα βάζει το χέρι του μέσα και παίζει για λίγο μαζί της.
Θέατρο σκιών	1	Την πιάνει από την πιάστρα και την κουνάει για λίγο δεξιά και αριστερά.
Δαχτυλόκουκλα	5	Βάζει το δάχτυλό του μέσα και την κουνάει δεξιά και αριστερά.
Μαριονέτα	3	Την αγκαλιάζει και την χαϊδεύει στο στόμα, έπειτα την κουνάει, της πιάνει τα χέρια και τα χτυπάει δυνατά.

1. Με ποια κούκλα θα ήθελες να παίζεις πρώτα; Μετά....
2. Με ποια θα ήθελες να παίζω εγώ κουκλοθέατρο; Θέατρο σκιών
3. Ποιός ήρωας είναι αυτός; Σου θυμίζει τίποτα; Πήτερ Παν

Φωτογραφικό υλικό από την δεύτερη έρευνα :

Οι κούκλες ήταν τοποθετημένες στην γωνιά της συζήτησης ως εξής:

Τα παιδιά επιλέγουν πρώτα, την κούκλα που θέλουν να παίξουν .

Έπειτα παίζουν μαζί τους το καθένα με τον δικό του τρόπο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000074480